W obliczu globalnych zawirowań

W marcu 2023 roku Białoruś i Chiny podpisały wspólną deklarację w sprawie dalszego rozwoju wszechstronnego i kompleksowego partnerstwa strategicznego w nowej erze, w której wytyczono nową ścieżkę rozwoju współpracy między Mińskiem a Pekinem w różnych dziedzinach, w tym w handlu, gospodarce i inwestycjach. W maju 2026 r. w naszym kraju przyjęto dyrektywę „O praktycznej realizacji wszechstronnego i kompleksowego partnerstwa strategicznego Republiki Białorusi z Chińską Republiką Ludową", w której przedstawiono konkretne plany i zadania dotyczące zacieśniania współpracy między obydwoma krajami w perspektywie pięcioletniej. Wśród priorytetów współpracy gospodarczej z Chinami znajduje się pogłębienie współpracy przemysłowej i technologicznej oraz rozwój sfery handlu, inwestycji i innowacji. Ponadto około trzy tuziny postanowień tego dokumentu przewidują realizację konkretnych działań, w tym w rolnictwie, energetyce, transporcie, służbie zdrowia, technologiach informacyjno-komunikacyjnych, przemyśle drzewnym, petrochemicznym i lekkim, a także rozwoju parku przemysłowego „Wielki Kamień" oraz ożywieniu powiązań międzyregionalnych. W jaki sposób zadania te są realizowane już dzisiaj? O tym – w niniejszej pracy.

Borys Zalessky

Pięćdziesiąt lat doświadczenia zawodowego w dziennikarstwie. Przez dwadzieścia lat pracował jako adiunkt na katedrze dziennikarstwa międzynarodowego na wydziale dziennikarstwa Białoruskiego Uniwersytetu Państwowego. Obszary badań: współczesne stosunki międzynarodowe; dziennikarstwo międzynarodowe i współpraca medialna.

9 786630 398335

WYDAWNICTWO
NASZA WIEDZA

WYDAWNICTWO
NASZA WIEDZA

W obliczu globalnych zawirowań

Priorytety białorusko-chińskiego partnerstwa o wszechstronnym i długotrwałym charakterze

Boris Zalessky

Boris Zalessky

W obliczu globalnych zawirowań

FOR AUTHOR USE ONLY

FOR AUTHOR USE ONLY

Boris Zalessky

W obliczu globalnych zawirowań

Priorytety białorusko-chińskiego partnerstwa o wszechstronnym i długotrwałym charakterze

FOR AUTHOR USE ONLY

ScienciaScripts

Imprint
Any brand names and product names mentioned in this book are subject to trademark, brand or patent protection and are trademarks or registered trademarks of their respective holders. The use of brand names, product names, common names, trade names, product descriptions etc. even without a particular marking in this work is in no way to be construed to mean that such names may be regarded as unrestricted in respect of trademark and brand protection legislation and could thus be used by anyone.

Cover image: www.ingimage.com

This book is a translation from the original published under ISBN 978-66-30-23962-1.

Publisher:
Sciencia Scripts
is a trademark of
Dodo Books Indian Ocean Ltd. and OmniScriptum S.R.L publishing group

120 High Road, East Finchley, London, N2 9ED, United Kingdom
Str. Armeneasca 28/1, office 1, Chisinau MD-2012, Republic of Moldova, Europe
Managing Directors: Ieva Konstantinova, Victoria Ursu
info@omniscriptum.com

Printed at: see last page
ISBN: 978-66-30-39833-5

Copyright © Boris Zalessky
Copyright © 2026 Dodo Books Indian Ocean Ltd. and OmniScriptum S.R.L publishing group

FOR AUTHOR USE ONLY

Spis treści

ROZDZIAŁ 1 2
ROZDZIAŁ 2 9
ROZDZIAŁ 3 15
ROZDZIAŁ 4 22
ROZDZIAŁ 5 29
Bibliografia 35

FOR AUTHOR USE ONLY

ROZDZIAŁ 1

Od deklaracji do pogłębienia współpracy między uczelniami

W marcu 2023 roku Republika Białorusi i Chińska Republika Ludowa (ChRL) podpisały Wspólną deklarację w sprawie dalszego rozwoju wszechstronnego i kompleksowego partnerstwa strategicznego w nowej erze, w której wytyczono nową ścieżkę rozwoju współpracy między Mińskiem a Pekinem w różnych dziedzinach, w tym w handlu, gospodarce, inwestycje, a także sferę edukacyjną. W latach 2023–2024 odbyło się wiele znaczących wydarzeń w tym kontekście: dwa posiedzenia Białorusko-Chińskiego Stowarzyszenia Uniwersytetów, forum rektorów Białorusi i Chin w Mińsku, siódme posiedzenie komisji ds. współpracy w dziedzinie edukacji w ramach Białorusko-Chińskiego Międzyrządowego Komitetu ds. Współpracy w Pekinie i Dalianie. „W ciągu ostatnich pięciu lat liczba studentów z Chin studiujących na Białorusi wzrosła trzykrotnie. Obecnie jest ich już ponad 12 tys."[1] . W Chinach studiuje ponad tysiąc białoruskich studentów. Ponadto uczelnie wyższe obu krajów podpisały w tym czasie ponad 170 bezpośrednich umów, w ramach których realizowane są już dwustronne projekty naukowo-edukacyjne, wymiany akademickie oraz tworzone są wspólne struktury edukacyjne i naukowe, których liczba w ostatnich latach wzrosła z dziewięciu do dwudziestu, w tym dziewięć wspólnych laboratoriów, dziewięć wspólnych ośrodków i dwa instytuty. Ogółem na dzień dzisiejszy między uczelniami wyższymi Białorusi i Chin obowiązuje ponad 800 bezpośrednich umów.

Dynamiczny rozwój współpracy w dziedzinie edukacji między obydwoma krajami odnotowano również w 2025 roku, kiedy to miało miejsce kilka przełomowych wydarzeń, które nadały odpowiedni impuls do powstania nowych, przełomowych inicjatyw w ramach wspólnych działań. Przypomnijmy niektóre z nich. W maju 2025 roku w Urumczi odbyło się **ósme posiedzenie podkomisji ds. współpracy w dziedzinie edukacji Chińsko-Białoruskiego Międzyrządowego Komitetu ds. Współpracy,** podczas którego „omawiano współpracę w zakresie szkolnictwa wyższego, zawodowego i cyfrowego oraz nauczania języka białoruskiego i chińskiego"[2] . Podczas tego posiedzenia podpisano umowę o współpracy między **Republikańskim Instytutem Kształcenia Zawodowego a Centrum Rozwoju Kształcenia Zawodowego Ministerstwa Edukacji Chin.** W tym samym czasie, z udziałem przedstawicieli Białoruskiego Państwowego Uniwersytetu, Mińskiego Państwowego Uniwersytetu Lingwistycznego oraz Pekińskiego Uniwersytetu Języków Obcych, uroczyście otwarto **Chińsko-Białoruskie Centrum Wymiany Humanistycznej,** które już działa w kilku obszarach: współpracy kulturalnej, wymiany akademickiej, kształcenia specjalistów oraz wspólnego wykorzystania

[1] W Białorusi w ciągu ostatnich pięciu lat liczba studentów z Chin wzrosła trzykrotnie [Źródło internetowe]. - 2024. - URL: https://belta.by/society/view/v-belarusi-za-poslednie-piat-let-v-tri-raza-vyroslo- chislo-studentov-iz-kitaja-669005-2024/

[2] Iwanec: we współpracy z ChRL realizujemy zakrojone na szeroką skalę projekty i programy edukacyjne oraz naukowe [Źródło internetowe]. - 2025. - URL: https://belta.by/society/view/ivanets-v-we-współpracy-z-ChRL-realizujemy-zakrojone-na-szeroką-skalę-projekty-i-programy-edukacyjne-i-naukowe-714410-2025/

zasobów edukacyjnych i intelektualnych. Ponadto „przewiduje się powstanie interdyscyplinarnych badań podstawowych i stosowanych, organizację konkursów naukowych i edukacyjnych, festiwali oraz szkół letnich z udziałem młodzieży z obu krajów, wspólne opracowywanie programów edukacyjnych oraz wymianę wyników współpracy humanitarnej”[3] . Jedną z pierwszych wspólnych inicjatyw centrum będzie zorganizowanie pierwszego Międzynarodowego Forum Wymiany Humanitarnej.

Jak widać, wśród założycieli nowego centrum znalazł się **Białoruski Uniwersytet Państwowy** (BUP), który jest jednym ze strategicznych partnerów ChRL w naszym kraju i który na początku listopada 2024 roku podpisał już 133 umowy o współpracy z 74 chińskimi instytucjami, rozwijając kontakty naukowe, eksperckie i kulturalne. Tylko w ciągu ostatnich trzech miesięcy 2024 roku BSU nawiązał nowe relacje partnerskie.

Na przykład w październiku podpisano dwa nowe dokumenty o współpracy z **Uniwersytetem w Chongqing oraz Instytutem Biznesu Zagranicznego i Ekonomii w Chongqing.** W pierwszym przypadku protokół ustaleń przewiduje wymianę akademicką studentów i wykładowców, realizację wspólnych programów i projektów edukacyjnych oraz badawczych, wymianę informacji, materiałów dydaktycznych i raportów naukowych, organizację konferencji, seminariów, warsztatów, kursów oraz przygotowywanie wspólnych publikacji. W drugim przypadku protokół reguluje zamiary stron dotyczące rozwoju partnerstwa edukacyjno-naukowego oraz opracowywania wspólnych programów kształcenia obywateli chińskich. Oczekuje się, że „wymiana doświadczeń w dziedzinach biznesu międzynarodowego, inżynierii intelektualnej, języków obcych i handlu zagranicznego, literatury i twórczości, zarządzania, matematyki i informatyki, sztuki i projektowania, telewizji oraz mediów zintegrowanych pozwoli uczelniom wyższym na wykorzystanie nowoczesnych podejść i programów w kształceniu studentów”[4] .

W listopadzie 2024 roku Białoruski Uniwersytet Państwowy podpisał memorandum z **Uniwersytetem Pekińskim** w sprawie utworzenia **Białorusko-Chińskiego Centrum Badań Naukowych,** które stanie się kluczową instytucją w ramach dwustronnej współpracy w dziedzinie nauk podstawowych. Jego funkcjonowanie pozwoli wzmocnić współpracę naukową między obydwoma krajami, zaangażować w badania czołowych i młodych naukowców, pracowników naukowych oraz zespoły w celu realizacji wspólnych projektów w perspektywicznych kierunkach z zakresu matematyki, fizyki, chemii, biologii i medycyny. „Wynikiem działalności centrum będą wielodyscyplinarne,

międzydyscyplinarne prace badawcze i projekty o charakterze podstawowym i stosowanym. Pozwoli to zwiększyć efektywność wspólnego kształcenia specjalistów

[3] W Urumczi otwarto chińsko-białoruskie centrum wymiany humanitarnej [Źródło elektroniczne]. - 2025. - URL: https://belta.by/society/view/kitaisko-belorusskii-tsentr-gumanitamyh-obmenov-otkryli-v- urumchi-714177-2025/

[4] Uniwersytet Białoruski zawarł umowy o współpracy z czołowymi uczelniami w Chinach [Źródło internetowe]. -

2024. - URL: https://belta.by/society/view/bgu-zakliuchil-soglasheniia-o-sotrudnichestve-s-veduschimi- vuzami-kitaia-667159-2024/

na różnych poziomach edukacji, będzie sprzyjać wymianie zasobów edukacyjnych i naukowych oraz poprawi jakość przygotowania kadry naukowej”[5] .

W tym samym listopadzie w stolicy Chin odbyły się szczegółowe rozmowy na temat utworzenia wspólnego centrum badawczego zajmującego się wymianą humanistyczną między Chinami a Białorusią, w którym uczestniczą Białoruski Uniwersytet Państwowy oraz **Pekiński Uniwersytet Języków Obcych.** Strony omówiły już ostateczne kwestie organizacyjne i prawne związane z otwarciem centrum. „Działalność centrum pozwoli stworzyć wyjątkową platformę do kształcenia specjalistów-lingwistów w zakresie pracy z sztuczną inteligencją oraz prowadzenia badań naukowych dotyczących aktualnych zagadnień z dziedziny nauk humanistycznych”[6] . Ponadto przeprowadzono rozmowy z chińską **korporacją Jing Yin** w sprawie organizacji wspólnego kształcenia chińskich studentów w ramach programów edukacyjnych BSU oraz rozważono możliwość otwarcia wspólnego centrum przygotowawczego w **prowincji Hebei,** gdzie obywatele Chin mogliby uczyć się języka rosyjskiego jako języka obcego oraz odbywać kursy przygotowawcze do podjęcia studiów magisterskich na białoruskiej uczelni.

Wreszcie w grudniu 2024 roku BSU zawarło umowę z **Uniwersytetem Handlowo-Przemysłowym w Kantonie** (GTPU) w sprawie realizacji wspólnego programu kształcenia w ramach ogólnego szkolnictwa wyższego, który przewiduje wszechstronną współpracę stron w dziedzinie edukacji, nauki oraz działalności kulturalno-oświatowej. Warto zauważyć, że w tej chińskiej uczelni studiuje łącznie około 27 tysięcy studentów na 35 kierunkach studiów licencjackich z zakresu ekonomii, zarządzania, inżynierii, literatury, sztuki i pedagogiki. Zbiory biblioteczne uczelni liczą ponad trzy miliony książek. Proces dydaktyczny w GTPU zapewnia ponad dwa tysiące wykładowców, z których 98 procent posiada stopień naukowy magistra lub doktora. Jeśli chodzi o podpisaną umowę, to „kluczowym punktem dokumentu jest uruchomienie wspólnego programu edukacyjnego „1+3” na kierunku „zarządzanie”. Plan studiów w ramach tego programu przewiduje czteroletnią naukę w języku rosyjskim, w ramach której kształcenie studentów pierwszego roku będzie odbywać się w GTPU, a studentów lat 2–4 – w BSU”[7] . Po ukończeniu studiów absolwenci otrzymają dyplom ukończenia studiów wyższych BSU, który jest uznawany przez obie strony.

Po drugie, BSU podpisał umowę o wspólnym kształceniu studentów z **Instytutem Edukacji Innowacyjnej** (IIO) w mieście Sanya w prowincji Hainan, która reguluje realizację wspólnych programów edukacyjnych w formacie „1+3”. Przypomnijmy, że

FOR AUTHORISE CAM

[5] Uniwersytet Bałgarski i Uniwersytet Pekiński utworzą centrum badań naukowych w dziedzinie nauk podstawowych [Źródło elektroniczne]. - 2024. - URL: https://belta.by/society/view/bgu-i-pekinskii-universitet-sozdadut- tsentr-fundamentalnyh-nauchnyh-issledovanii-673112-2024/

[6] W Chinach powstaną innowacyjne i edukacyjne centra Uniwersytetu Państwowego w Baku [Źródło internetowe]. - 2024. - URL: https://belta.by/society/view/innovatsionnye-i-obrazovatelnye-tsentry-bgu-poiaviatsia-v-kitae-673790- 2024/

[7] Uniwersytet Biłhorodzki i Uniwersytet w Kantonie uruchomią wspólny program edukacyjny z zakresu zarządzania [Źródło elektroniczne]. - 2024. - URL: https://belta.by/special/society/view/bgu-i- guanchzhouskii-universitet-otkroiut-sovmestnuiu-obrazovatelnuiu-programmu-po-menedzhmentu-680651- 2024/

IIE jest instytutem białorusko-chińskim, utworzonym w marcu 2024 roku przy udziale BSU oraz **Centrum Doskonałości w dziedzinie edukacji międzynarodowej** w Sanya **w prowincji Hainan**. Ta wspólna inicjatywa ma na celu współpracę obu krajów w dziedzinie edukacji, rozwój eksportu usług edukacyjnych oraz zwiększenie liczby obywateli chińskich studiujących na białoruskich uczelniach. Oczekuje się, że „instytut ten stanie się centrum przyciągającym inne uczelnie, w tym zagraniczne. Obecnie w instytucie obywatele chińscy z prowincji Hainan przygotowują się do rekrutacji na Białoruski Uniwersytet Państwowy i uczestniczą w kursach nauki języka rosyjskiego"[8] . Istnieją również plany nadania Instytutowi Międzynarodowemu (IIO) statusu osoby prawnej oraz przekształcenia go w filię BSU na terytorium Chin, co znacząco poprawi międzynarodową współpracę w dziedzinie edukacji i poszerzy obszary współdziałania. Tym bardziej, że chińskie regiony wykazują obecnie szerokie zainteresowanie działalnością IIO. „Od września [2024 roku] partnerami instytutu stały się szkoły z Pekinu, prowincji Yunnan, Guangdong, Hebei, Shaanxi, Shandong, Henan, Fujian, Zhejiang, miast Szanghaj i Chongqing oraz autonomicznego regionu Ningxia..."[9] . Otwarcie oddziału przyspieszy realizację programów wspólnej nauki języka rosyjskiego/angielskiego dla chińskich kandydatów na studia z wykorzystaniem technologii informacyjno-komunikacyjnych, uruchomienie wymian akademickich, organizację wspólnych forów edukacyjnych, otwartych wykładów, rozwój inicjatyw biznesowych w ramach wspólnych białorusko-chińskich stosunków gospodarczych i przemysłowych.

Po trzecie, BSU zintensyfikował współpracę również z innymi chińskimi uczelniami – **Wschodniochińskim Uniwersytetem Pedagogicznym** (WKPU), **Instytutem Międzynarodowego Biznesu i Ekonomii w Chongqing** oraz **Instytutem Technologii Oprogramowania w Hainan.** W szczególności współpraca z WKPU rozwija się dzięki podpisanej w 2011 roku umowie o współpracy i została ugruntowana w ramach programu wymiany studentów. „Jednym z głównych rezultatów owocnej współpracy obu uczelni było otwarcie Centrum poświęconego studiowaniu Białorusi przy WKPU. Główny uniwersytet białoruski wyposażył placówkę w niezbędną literaturę, symbole państwowe Białorusi oraz przedmioty o tematyce kulturowo-historycznej"[10] . Wynikiem grudniowych rozmów z tymi uczelniami był pakiet dokumentów regulujących współpracę stron w dziedzinie edukacji, nauki oraz wspólnej realizacji projektów. Na przykład z Instytutem Technologii Oprogramowania w Hainan planowana jest wymiana studentów i magistrantów oraz zapraszanie wykładowców i naukowców do wspólnej pracy nad

FOR AUTHOR USE ONLY

[8] Umowę o wspólnym kształceniu studentów podpisały BSU i chiński Instytut Edukacji Innowacyjnej [Zasób elektroniczny źródło]. - 2024. - URL: https://belta.by/society/view/soglashenie-o-sovmestnoi-podgotovke-studentov-podpisali-bgu-i-kitaiskii- institut-innovatsionnogo-684104-2024/

[9] Uniwersytet Państwowy w Białorusi planuje otworzyć filie w Chinach [Źródło elektroniczne]. - 2024. - URL: https://belta.by/society/view/belgosuniversitet-planiruet-otkryt-filialy-v-kitae-683983-2024/

[10] Uniwersytet w Bishkeku i Wschodniochiński Uniwersytet Pedagogiczny zacieśniają współpracę [Źródło internetowe]. - 2024. - URL: https://belta.by/society/view/bgu-i-vostochno-kitaiskij- pedagogicheskij - universitet-aktiviziruiut-sotrudnichestvo-684461 -2024

projektami badawczymi i edukacyjnymi. Ponadto podpisany dokument reguluje procesy wymiany informacji, materiałów dydaktycznych, wspólnego organizowania wydarzeń naukowo-edukacyjnych oraz przygotowywania publikacji.

W maju 2025 roku BSU podpisał pakiet dokumentów z wieloma chińskimi uczelniami, których celem jest poszerzenie międzynarodowych kontaktów w dziedzinie edukacji i nauki, wzmocnienie potencjału eksportowego BSU oraz rozwój skutecznej współpracy międzyuczelnianej między obydwoma krajami. W szczególności zawarto protokół ustaleń z **Uniwersytetem Xinjiang** w celu rozwijania mobilności akademickiej, wymiany najlepszych praktyk w zakresie kształcenia specjalistów oraz prowadzenia perspektywicznych badań. Należy zauważyć, że ta chińska uczelnia znajduje się w pierwszej setce najlepszych uczelni. Drugi dokument BSU podpisał z **Uniwersytetem w Kashi.** Porozumienie to przewiduje „wymianę studentów, magistrantów i wykładowców w celu realizacji procesu dydaktycznego oraz udziału we wspólnych projektach naukowych i edukacyjnych; uregulowano również procesy wymiany informacji, materiałów dydaktycznych, wspólnego organizowania wydarzeń naukowo-edukacyjnych oraz przygotowywania publikacji, wykładów gościnnych, warsztatów oraz wzajemnego udziału studentów w szkołach letnich i zimowych”[11] **.** Trzeci protokół ustaleń podpisano z **Uniwersytetem Yanshan** – dotyczy on realizacji wspólnych programów szkoleniowych dla obywateli chińskich. Kilka tygodni później BSU osiągnął porozumienie w sprawie organizacji na terenie tej uczelni, we współpracy z Instytutem Innowacyjnej Edukacji BSU (Sanya), programu nauki języka rosyjskiego dla chińskich kandydatów na studia, mającego na celu ich późniejsze przyjęcie na BSU.

W czerwcu 2025 roku w Mińsku podpisano protokół ustaleń między BSU a **Uniwersytetem Zawodowym Stosunków Międzynarodowych w Shandong.**

„Strony uzgodniły intensyfikację

„nawiązali współpracę, określili priorytetowe kierunki współpracy i uzgodnili plan działania”[12] . W lipcu ubiegłego roku przy w Mińsku otwarto **Białorusko-Chińskie Centrum Badań Naukowych,** które jest wspólnym projektem Uniwersytetu Białoruskiego i **Uniwersytetu Pekińskiego** i które pozwoli zapewnić skuteczną współpracę naukowców obu krajów, podnieść jakość wspólnego kształcenia specjalistów oraz przygotowania kadry naukowej. Oczekuje się, że wynikiem działalności tego centrum będą prace badawcze i projekty o charakterze podstawowym i stosowanym, w tym w dziedzinie biologii, a także „w szeregu innych nauk – takich jak matematyka, fizyka, chemia i farmacja”[13] . W październiku 2025 roku Uniwersytet

FOR AUTHORISED USE ONLY

[11] Rozszerzenie kontaktów w dziedzinie edukacji i nauki. Uniwersytet Bałtycki podpisał pakiet dokumentów z chińskimi uczelniami [Źródło elektroniczne]. - 2025. - URL: https://belta.by/society/view/rasshirenie-kontaktov-v-sfere-obrazovanija-i-nauki-paket-dokumentov-podpisal-bgu-s-kitaiskimi-vuzami-714916-2025/

[12] Wspólne programy, promowanie wartości kulturowych. BSU i chińskie uczelnie zacieśniają współpracę [Źródło elektroniczne]. - 2025. - URL: https://belta.by/society/view/sovmestnye- programmy-prodvizhenie-kulturnyh-tsennostej-bgu-i-vuzy-kitaja-aktivizirujut-sotrudnichestvo-718450- 2025/

[13] W Białoruskim Uniwersytecie Państwowym otwarto Białorusko-chińskie centrum badań naukowych [Źródło internetowe]. - 2025. - URL: https://belta.by/society/view/belorussko-kitajskij -tsentr- fundamentalnyh-nauchnyh-issledovanij-otkrylsja-v-bgu-726562-2025/

Biłgorodzki (BGU) oraz **Politechnika w Dalianie** otworzyły **wspólne laboratorium sprzętu i urządzeń przemysłowych,** którego działalność ma na celu długoterminową współpracę naukowo-badawczą między uczelniami w dziedzinie mechaniki obliczeniowej, projektowania sprzętu przemysłowego z wykorzystaniem oprogramowania inżynierskiego, technologii lotniczych i kosmicznych, urządzeń i systemów optoelektronicznych, fizyki plazmy oraz projektowania systemów transportowych.

Wszystkie te fakty wskazują, że Chiny są jednym ze strategicznych partnerów dla BSU. Wystarczy wspomnieć, że „około 20% wszystkich umów międzynarodowych zawartych przez BSU dotyczy współpracy z Chinami"[14] . Obecnie na tej uczelni studiuje około 3800 obywateli Chin. Jednocześnie skutecznie prowadzone są prace nad realizacją nowych wspólnych programów edukacyjnych, badań naukowych i konferencji. Ogólnie rzecz biorąc, w latach 2024–2025 BSU umocnił swoją obecność w światowej przestrzeni akademickiej, przyczyniając się do „rozwoju komunikacji międzynarodowej i kształtowania trwałego, pozytywnego wizerunku uczelni za granicą"[15] .

Należy dodać, że do grona aktywnych uczestników białorusko-chińskiej współpracy w dziedzinie edukacji należy również wiele innych białoruskich uczelni, które w minionym roku wyróżniły się interesującymi inicjatywami. W szczególności we wrześniu 2025 roku **Białoruski Narodowy Uniwersytet Techniczny** (BNTU) oraz **Uniwersytet Północno-Wschodni** z prowincji Liaoning podpisały porozumienie w sprawie utworzenia wspólnego wydziału technologii chińskich, który „będzie się koncentrował na kształceniu
wysoko wykwalifikowanych specjalistów w dziedzinie nowoczesnych technologii, w tym technologii informacyjnych, sztucznej inteligencji oraz automatyzacji"[16] . W tym samym czasie BNTU zawarło umowę o współpracy z **Instytutem Politechnicznym w Harbinie,** należącym do 150 najlepszych uniwersytetów świata, aby otworzyć nowe możliwości dla wspólnych badań naukowych, wymiany doświadczeń między wykładowcami i studentami oraz realizacji projektów w dziedzinie inżynierii, materiałoznawstwa i budowy przyrządów.

Grodzieński Uniwersytet Państwowy im. J. Kupali (GrGU) aktywnie współpracuje obecnie z 41 chińskimi uczelniami, wśród których znajdują się zarówno uczelnie techniczne, jak i pedagogiczne. Współpraca ta stwarza wyjątkowe możliwości wymiany wiedzy i doświadczeń oraz wzmacniania międzynarodowych powiązań. W szczególności w 2023 roku GrGU podpisał umowę o współpracy z **Instytutem Technologii Inżynierskich Uniwersytetu Technologicznego w Chengdu.** W

FOR AUTHORISED ONLY

[14] Uniwersytet Białoruski i Uniwersytet w Dalian otworzyły laboratorium sprzętu i urządzeń przemysłowych [Źródło elektroniczne]. - 2025. - URL: https://belta.by/society/view/bgu-i-daljanskij-universitet-otkryli-laboratoriiu-promyshlennogo-oborudovanija-i-priborov-742938-2025/

[15] Podsumowanie działalności międzynarodowej przedstawiono na BSU [Źródło elektroniczne]. - 2024. - URL: https://bsu.by/news/itogi-mezhdunarodnov-devatelnosti-predstavlenv-v-bgu-d/

[16] BITU i Uniwersytet Północno-Wschodni utworzą wspólny wydział technologii chińskich [Zasób elektroniczny]. - 2025. - URL: https://belta.by/societv/view/bntu-i-severo-vostochnvj-universitet- sozdadut-sovmestnvj -fakultet-kitajskih-tehnologij-735743-2025/

listopadzie 2025 roku obie uczelnie stworzyły już wspólny program studiów magisterskich dla chińskich studentów, mający na celu rozwój mobilności akademickiej w zakresie kierunków „obróbka materiałów", „urządzenia inżynieryjne", <...> „robotyka inżynierska" oraz „technologie robotyczne"[17] .

Z kolei **Białoruski Uniwersytet Pedagogiczny im. M. Tanka** (BGPU) oraz **Uniwersytet Pedagogiczny w Huai'in** (HPU) z prowincji Jiangsu otworzyły w listopadzie ubiegłego roku wspólną instytucję edukacyjną oferującą kierunki „edukacja muzyczna", „edukacja artystyczna" oraz „wychowanie fizyczne". „Na pierwszy rok studiów we wspólnym instytucie przyjęto 142 osoby, które po ukończeniu nauki, pod warunkiem pomyślnego zdania egzaminu końcowego, otrzymają dyplomy obu uniwersytetów"[18] . Co ciekawe, instytut ten stał się pierwszym międzynarodowym projektem Uniwersytetu Pedagogicznego w Huai'in w ramach współpracy prowincji Jiangsu z Białorusią w dziedzinie edukacji, gdzie realizacja wspólnych programów edukacyjnych stanie się pomostem dla rozwoju pogłębionej współpracy między obiema uczelniami w zakresie edukacji, nauki, technologii i kultury.

Na zakończenie podkreślimy, że w październiku 2025 roku Białoruś i Chiny podpisały **Wspólną deklarację w sprawie pogłębienia współpracy w zakresie rozwoju szkolnictwa wyższego,** która zawiera przede wszystkim „aspekty współpracy humanitarnej, oparte na wspólnych dla Białorusi i Chin podejściach do zachowania pamięci historycznej, do oceny roli narodów radzieckiego i chińskiego w zwycięstwie w II wojnie światowej oraz w zapewnieniu pokojowego porządku światowego"[19] . Ponadto dokument ten porusza kwestię kompleksu stosunków edukacyjnych i naukowych, które rozwijają się nie tylko w ramach dwustronnych relacji międzyuczelnianych, ale także w ramach współpracy sieciowej między uniwersytetami obu krajów. Kwestia ta była również poruszana podczas **trzeciego posiedzenia Stowarzyszenia Uniwersytetów Białorusi i Chin,** którego utworzenie dwa lata temu zapoczątkowało jakościowo nowy etap stosunków białorusko-chińskich na poziomie międzyuczelnianym i w ramach którego już „określono kluczowe kierunki działań, utworzono klastry tematyczne oraz opracowano wspólne inicjatywy"[20] . W 2026 roku ta dynamika będzie kontynuowana w celu opracowania propozycji, które znajdą rzeczywiste praktyczne zastosowanie i będą sprzyjać dalszej owocnej współpracy obu krajów w dziedzinie edukacji.

FOR AUTHOR USE ONLY

[17] Wspólny program studiów magisterskich, mobilność studentów. Uniwersytet Państwowy w Grodnie i Uniwersytet Technologiczny w Chengdu nakreśliły wspólne plany [Źródło źródło]. - 2025. - URL: https://belta.by/special/regions/view/sovmestnaia-magistratura-studencheskaia-mobilnost-grgu-i-tehnologicheskij-universitet-chendu-nametili-746739-2025/

[18] Ponad 140 studentów przyjęto do wspólnej uczelni Uniwersytetu Huaiyin i BGPU [Źródło elektroniczne]. - 2025. - URL: https://belta.by/society/view/bolee-140- studentov-zachisleny-v-sovmestnyi-obrazovatelnyi-institut-huaiinskogo-universiteta-i-bgpu-749319-2025/

[19] Białoruś i Chiny podpisały deklarację o pogłębieniu współpracy w zakresie szkolnictwa wyższego [Źródło elektroniczne]. - 2025. - URL: https://belta.by/society/view/belarus-i-kitaj-podpisali-deklaratsiju- ob-uglublenii-sotrudnichestva-v-vysshem-obrazovanii-742869-2025/

[20] W ciągu ostatnich dwóch lat podpisano ponad 170 bezpośrednich umów między uczelniami wyższymi na Białorusi i w Chinach [Źródło elektroniczne]. - 2025. - URL: https://belta.by/society/view/bolee-170-priamyh-dogovorov- mezhdu-vuzami-belarusi-i-kitaja-podpisano-za-poslednie-dva-goda-742934-2025/

ROZDZIAŁ 2

Celem jest pogłębienie współpracy naukowo-technicznej i innowacyjnej współpracy

W maju 2026 roku w naszym kraju przyjęto dyrektywę „O praktycznej realizacji wszechstronnego i kompleksowego partnerstwa strategicznego Republiki Białorusi z Chińską Republiką Ludową", w której przedstawiono jak najbardziej konkretne plany i zadania dotyczące zacieśniania współpracy białorusko-chińskiej w perspektywie pięcioletniej. Za kierunek współpracy dwustronnej uznano wzmocnienie współpracy w sferze politycznej, zachowanie pamięci historycznej oraz umacnianie wartości przyjaźni i wzajemnego wsparcia, a także udział w realizacji globalnych inicjatyw Chin z korzyścią dla Białorusi. Wśród priorytetów współpracy gospodarczej z Chinami znajduje się pogłębienie współpracy przemysłowej i technologicznej oraz rozwój sfery handlu, inwestycji i innowacji. Ponadto około trzydzieści postanowień dyrektywy przewiduje realizację konkretnych działań w dziedzinach rolnictwa, energetyki, transportu i logistyki, opieki zdrowotnej, technologii informacyjno-komunikacyjnych, przetwórstwa drewna, przemysłu petrochemicznego i lekkiego, turystyki, edukacji, nauki i kultury, rozwoju flagowego projektu parku przemysłowego „Wielki Kamień" oraz ożywienia współpracy międzyregionalnej.

Wśród priorytetowych zadań na najbliższą przyszłość w dyrektywie wskazano również pogłębienie współpracy przemysłowej i technologicznej, ożywienie wzajemnego transferu technologii oraz zwiększenie efektywności wdrażania wyników działalności naukowo-technicznej w głównych gałęziach gospodarki. Przypomnijmy, że na początku stycznia pomyślnie zakończyły się Lata Innowacji Naukowo-Technicznych Białorusi i Chin, które odbywały się w latach 2024–2025. W tym okresie strony przeprowadziły ponad 60 wymian naukowo-technicznych i akademickich w takich dziedzinach, jak sztuczna inteligencja, technologie informacyjne, biofarmaceutyka, technologie laserowe, nowe materiały i rolnictwo, zrealizowały 47 międzyrządowych projektów naukowo-technicznych, a także „wspólnie stworzyły 34 platformy współpracy na wysokim poziomie, w tym wspólne laboratoria, centra innowacji technologicznych, inkubatory przemysłowe oraz centra wspólnego szkolenia kadr"[21] . Wśród nich znajduje się wspólne laboratorium „Środowisko elektromagnetyczne" w ramach inicjatywy „Jeden pas, jedna droga" w dziedzinie produkcji zaawansowanych materiałów, gdzie osiągnięto wiele przełomów technologicznych. W ciągu tych dwóch lat można wymienić również inne interesujące przykłady w sferze białorusko-chińskich innowacji naukowo-technicznych.

W szczególności w maju 2025 roku podpisano porozumienie o utworzeniu wspólnego laboratorium badań operacyjnych i optymalizacji pomiędzy Uniwersytetem Technologicznym w Liaoning a Zjednoczonym Instytutem Problemów Informatyki Narodowej Akademii Nauk Białorusi. Laboratorium to skoncentruje się na badaniach

[21] Zhang Wenquan: Białoruś i Chiny wspólnie stworzyły 34 platformy współpracy naukowej na wysokim szczeblu [Źródło internetowe]. - 2026. - URL: https://belta.by/societv/view/chzhan-venchuan- belarus-i-kitai-sovmestno-sozdali-34-vvsokourovnevve-platformy-nauchnogo-762148-2026/

w dziedzinie optymalizacji matematycznej i badań operacyjnych. „W tym optymalizacja w produkcji i tworzenie harmonogramów dla komputerów, optymalizacja w logistyce i łańcuchach dostaw, optymalne projektowanie linii produkcyjnych, optymalna infrastruktura, wyznaczanie tras i planowanie ładowania autobusów elektrycznych, schematy przybliżone dla zadań optymalizacyjnych”[22] . Wśród priorytetowych tematów laboratorium znajduje się również podejmowanie decyzji w warunkach niepewności i złożoności obliczeniowej. Strony uzgodniły wspólne prace naukowe, publikację wyników badań, kształcenie doktorantów, a także wymianę wiedzy i doświadczeń naukowo-metodycznych.

We wrześniu ubiegłego roku w Mińsku odbyła się międzynarodowa konferencja naukowo-techniczna PRIP2025 – „Rozpoznawanie obrazów i przetwarzanie informacji: kształtowanie przyszłości”, której główne kierunki obejmowały uczenie maszynowe i głębokie, widzenie komputerowe, sztuczną inteligencję, sieci neuronowe i systemy inteligentne, przetwarzanie sygnałów, bioinformatykę, rozpoznawanie obrazów, wyszukiwanie informacji i zarządzanie danymi, cyfrowe przetwarzanie informacji i komunikację, inteligentne systemy analityczne, systemy wbudowane i oprogramowanie, systemy eksperckie i systemy wspomagania podejmowania decyzji, technologie chmurowe i infrastruktury. W ramach tej konferencji podpisano porozumienie w sprawie utworzenia chińsko-białoruskiego wspólnego laboratorium zajmującego się wdrażaniem technologii sztucznej inteligencji, które zostało „założone przez Zjednoczony Instytut Problemów Informatyki Narodowej Akademii Nauk Białorusi oraz Uniwersytet Technologiczny w Zhejiang przy udziale Białoruskiego Uniwersytetu Państwowego i organizacji pozarządowej „Optyka, optoelektroniki i techniki laserowej” Narodowej Akademii Nauk Białorusi”[23] . Nowa placówka stanie się ważnym ogniwem w rozwoju współpracy naukowej obu krajów i pozwoli połączyć wysiłki w zakresie badań oraz praktycznego zastosowania technologii sztucznej inteligencji.

W grudniu 2025 roku przyjęto cały pakiet dokumentów dotyczących białorusko-chińskiej współpracy naukowej. Po pierwsze, między Narodową Akademią Nauk Białorusi a Akademią Nauk prowincji Shandong podpisano umowę o wszechstronnej współpracy naukowo-technicznej. Po drugie, tego samego dnia odbyła się ceremonia otwarcia wspólnych struktur: chińsko- -białoruskiego wspólnego laboratorium „Inteligentne sondowanie w ekstremalnych warunkach” w ramach inicjatywy „Jeden pas i jedna droga”, a także węzła sieciowego współpracy Centrum Współpracy Naukowo-Technologicznej i Innowacyjnej Chiny – Szanghajskiej Organizacji Współpracy (SCO) z siedzibą w Narodowej Akademii Nauk Białorusi. Jeśli chodzi o laboratorium zajmujące się opracowywaniem technologii teledetekcji, umożliwi ono

FOR AUTHOR USE ONLY

[22] Optymalizacja w produkcji i logistyce. Naukowcy z Białorusi i Chin utworzą wspólne laboratorium [Źródło elektroniczne]. - 2025. - URL: https://belta.by/society/view/optimizatsiia-v- proizvodstve-i-logistike-uchenye-belarusi-i-kitaia-sozdadut-sovmestnuju-laboratoriju-716414-2025/

[23] Instytucje naukowe z Białorusi i Chin utworzyły wspólne laboratorium zajmujące się wdrażaniem technologii sztucznej inteligencji [Źródło internetowe]. - 2025. - URL: https://belta.by/society/view/nauchnye- organizatsii-belarusi-i-kitaia-sozdali-sovmestnuiu-laboratoriiu-po-vnedreniju-tehnologii-ii-737714-2025/

zajrzenie głęboko pod ziemię, w morską otchłań i daleko w kosmos. Pozwoli to rozwiązywać zadania dla realnego sektora gospodarki – zdobywanie nowej wiedzy, podnoszenie poziomu bezpieczeństwa. Jeśli chodzi o Węzeł Sieciowy Współpracy, to jest to „nowa forma współpracy naukowo-technicznej w ramach SCO, ogłoszona przez Chiny. Otwiera to dodatkowe możliwości wymiany osiągnięć naukowych i nie tylko”[24] . Przecież wyniki badań laboratoryjnych naukowców powinny jak najszybciej przekształcać się w rzeczywiste prototypy przemysłowe i przyczyniać się do rozwoju gospodarki. Wspólna praca będzie więc temu sprzyjać.

W grudniu ubiegłego roku podpisano również umowy dotyczące technologii laserowych, mikroelektroniki, wymiany ciepła i masy, nowych materiałów oraz akustyki technicznej. W ten sposób Instytut Akustyki Technicznej Narodowej Akademii Nauk Białorusi oraz Instytut Nowych Materiałów Akademii Nauk prowincji Shandong podjęły decyzję o utworzeniu Międzynarodowego Centrum Wspólnych Badań i Rozwoju. Z kolei Instytut Wymiany Ciepła i Masy im. A.W. Łykowa Narodowej Akademii Nauk Białorusi oraz Instytut Nowych Materiałów Akademii Nauk prowincji Shandong podpisały porozumienie w sprawie wspólnego utworzenia międzynarodowego laboratorium. Wśród innych zatwierdzonych dokumentów znalazły się umowy o współpracy w dziedzinie badań i rozwoju oraz o projekcie naukowo-technicznym pomiędzy Instytutem Fizyki im. B.I. Stepanowa Narodowej Akademii Nauk Białorusi a Instytutem Technologii Laserowych Akademii Nauk prowincji Shandong. Ponadto planowane jest utworzenie platformy internetowej służącej chińsko-białoruskiemu transferowi technologii. Odpowiednia umowa o współpracy została podpisana między Republikańskim Centrum Transferu Technologii Narodowej Akademii Nauk Białorusi, Centrum Nauk Morskich i Technologii w Qingdao oraz firmą Aston Engineering Technology Transfer Co., Ltd. z Qingdao.

Warto zauważyć, że na dzień dzisiejszy „NAN Białorusi zawarła ponad 80 umów o współpracy z chińskimi partnerami”[25] . Niemniej jednak już w kwietniu bieżącego roku w Narodowej Akademii Nauk Białorusi omówiono perspektywy dwustronnej współpracy naukowo-technicznej, w tym w dziedzinie technologii kombinowanych obróbki materiałów, oraz możliwości synergii technologii laserowych i obróbki impulsowo-magnetycznej, otwierające nowe horyzonty dla tworzenia produktów zaawansowanych technologicznie, we współpracy z Chińskim Instytutem Optyki, Elektroniki Informatyki oraz zaplanowano „otwarcie wspólnego laboratorium w ramach globalnej inicjatywy »Jeden Pas, Jedna Droga«”[26] . Rozmowy dotyczyły

FOR AUTHORISED USE ONLY

[24] Białoruś i chińska prowincja Shandong podpisały pakiet dokumentów dotyczących współpracy naukowej [Źródło internetowe]. - 2025. - URL: https://belta.by/society/view/belarus-i-kitaiskaia-provintsiia- shandun-podpisali-paket-dokumentov-o-nauchnom-sotrudnichestve-753206-2025/

[25] Białoruska Akademia Nauk zintensyfikuje współpracę z ChRL w dziedzinie biotechnologii i mikroelektroniki [Źródło internetowe]. - 2026. - URL: https://belta.by/society/view/nan-belarusi-aktiviziruet- sotrudnichestvo-s-knr-v-oblasti-biotehnologii-i-mikroelektroniki-769235-2026/

[26] NAC Białorusi oraz Chiński Instytut Optyki i Informatyki Elektronicznej planują otworzyć wspólne laboratorium [Źródło elektroniczne]. - 2026. - URL: https://belta.by/society/view/nan- belarusi-i-institut-optiki-i-elektronnoi-informatiki-kitaia-planiruiut-otkryt-sovmestnuiu-774055-2026/

również wspólnego udziału w konkursie na flagowe białorusko-chińskie projekty naukowo-techniczne oraz w dużej branżowej wystawie z zakresu optyki i elektroniki, która odbędzie się w 2026 roku w mieście Wuhan.

W tym samym kwietniu bieżącego roku w Narodowej Akademii Nauk Białorusi omówiono z delegacją Departamentu Edukacji prowincji Jiangsu oraz Uniwersytetu w Nankinie perspektywy rozszerzenia dwustronnej współpracy naukowo-technicznej, a także konkretne kierunki wspólnych badań w dziedzinie technologii informacyjno-komunikacyjnych, opracowywania materiałów funkcjonalnych oraz specjalistycznych rozwiązań technicznych. Uczestnicy spotkania podkreślili, że „pogłębienie relacji partnerskich między białoruskimi i chińskimi instytucjami naukowymi i edukacyjnymi niewątpliwie nada nowy impuls rozwojowi naszej współpracy, a realizacja wspólnych projektów naukowych pozwoli skonsolidować najlepsze praktyki i zasoby, przyspieszając tempo innowacji”[27] .

W maju 2026 roku w Narodowej Akademii Nauk Białorusi odbyło się spotkanie z Xinjiangskim Stowarzyszeniem Przedsiębiorców EMBA oraz firmą Jiangsu Muhang International Information Technology, podczas którego białoruscy naukowcy wyrazili zainteresowanie „rozwojem współpracy z chińskimi partnerami w dziedzinie innowacji”[28] oraz omówiono perspektywiczne kierunki współpracy między organizacjami Białoruskiej Akademii Nauk a wspomnianymi chińskimi partnerami, w tym w dziedzinie budowy maszyn, pojazdów bezzałogowych, systemów wysoce zautomatyzowanych i zrobotyzowanych, techniki laserowej, optyki oraz technologii informacyjno-komunikacyjnych.

Dwa tygodnie później w stolicy Białorusi Narodowa Akademia Nauk Białorusi, Miejskie Kliniczne Centrum Onkologiczne w Mińsku oraz pekińska firma GoBroad zajmująca się technologiami medycznymi podpisały umowę o współpracy i partnerstwie, która „otwiera nowe horyzonty dla rozwoju medycyny i nauki, kładąc solidne fundamenty pod owocną i długoterminową współpracę. W ramach tej współpracy planuje się poświęcić szczególną uwagę poprawie jakości świadczonej opieki medycznej”[29] . Strony będą aktywnie wymieniać się najlepszymi praktykami i wiedzą w dziedzinie nowoczesnych technologii medycznych, w tym w zakresie ich opracowywania, wdrażania i promowania. Przewiduje się również realizację wspólnych inicjatyw naukowych, klinicznych i edukacyjnych, a także organizację wspólnych wydarzeń naukowych, takich jak fora, okrągłe stoły i konferencje. Warto zauważyć, że pekińska firma GoBroad Healthcare Group to zaawansowana technologicznie grupa medyczna założona w 2017 roku. W rzeczywistości stanowi

FOR AUTHORISED ONLY

[27] Dziedzina ICT, materiałoznawstwo. W Narodowej Akademii Nauk Białorusi omówiono rozszerzenie współpracy z prowincją Jiangsu [Źródło elektroniczne]. - 2026. - URL: https://belta.by/society/view/sfera-ikt-materialovedenie-v-nan-belarusi-obsudili-rasshirenie-sotrudnichestva-s-provintsiei-tsziansu-775894-2026/

[28] NAC Białorusi i chińskie przedsiębiorstwa określiły perspektywy współpracy w dziedzinie innowacji [Źródło internetowe]. - 2026. - URL: https://belta.by/economics/view/nan-belarusi-i-kitaiskie-kompanii- opredelili-perspektivy-sotrudnichestva-v-sfere-innovatsij-779141-2026/

[29] Partnerzy z Białorusi i Chin podpisali nową umowę w dziedzinie technologii medycznych [Źródło internetowe]. - 2026. - URL: https://belta.by/society/view/novoe-soglashenie-v-oblasti- medtehnologii-podpisali-partnery-iz-belarusi-i-kitaia-781549-2026/

ona sieć wiodących klinik badawczych i laboratoriów w Chinach, które specjalizują się w złożonej diagnostyce i leczeniu przypadków krytycznych, zwłaszcza w dziedzinie onkologii i hematologii oraz terapii komórkowej.

W tym samym maju bieżącego roku w Narodowej Akademii Nauk Białorusi odbyło się białorusko-chińskie seminarium naukowo-praktyczne „Współczesne biotechnologie: aktualne kierunki i perspektywy rozwoju", w którym wzięli udział czołowi naukowcy i specjaliści w dziedzinie biotechnologii z Narodowej Akademii Nauk Białorusi oraz Chińskiej Akademii Nauk. Omówili oni perspektywiczne kierunki rozwoju branży biotechnologicznej, a także wymienili się doświadczeniami i osiągnięciami obejmującymi szerokie spektrum tematów, począwszy od badań podstawowych, a skończywszy na pracach stosowanych. W ramach tego seminarium podkreślono, że współpraca między obiema akademiami nauk osiągnęła zupełnie nowy poziom, zwłaszcza w takich dziedzinach jak „biotechnologia i medycyna, optyka i fotoelektronika, materiałoznawstwo, technologie informacyjne i sztuczna inteligencja, badania kosmiczne...",[30] .

I na koniec. W czerwcu 2025 roku Narodowa Akademia Nauk Białorusi (NAN) oraz Chińska Akademia Nauk (CAN) podpisały porozumienie o współpracy naukowo-technicznej oraz plan działań na rzecz ożywienia współpracy na lata 2025–2030, które mają na celu wzmocnienie potencjału naukowo-technicznego Białorusi i Chin, rozwój i poszerzenie stosunków między obydwoma krajami, wspieranie współpracy naukowo-technicznej oraz praktyczną realizację wspólnych działań w dziedzinach nauki i techniki, które leżą w obopólnym interesie. W dokumentach tych wskazano główne zadania współpracy naukowców obu krajów: „stworzenie sprzyjających warunków do organizowania wspólnych prac badawczych, komercjalizacji wyników wspólnych działań w obu krajach, wymiany pomysłów i informacji oraz wspólnego korzystania z infrastruktury naukowej obu krajów"[31] . NAC Białorusi i KAN planują utworzenie wspólnych ośrodków i laboratoriów w oparciu o akademie nauk obu krajów oraz chińsko-białoruski park przemysłowy „Wielki Kamień", prowadzenie wspólnych badań i wydarzeń naukowo-technicznych w szerokim spektrum dziedzin, a także organizację staży oraz studiów magisterskich i doktoranckich na uniwersytetach przynależnych do akademii. Jako priorytetowe określono następujące kierunki: mikroelektronika i przyrządownictwo, inżynieria mechaniczna, w tym prace badawcze w dziedzinie transportu elektrycznego, technologie kosmiczne, optyczne i laserowe, technologie informacyjne oraz sztuczna inteligencja. Naukowcy z obu krajów będą współpracować w dziedzinie energetyki, nanomateriałów i nanotechnologii, biotechnologii i medycyny, technologii chemicznych, ekologii i ochrony środowiska. Nie pominięta zostanie również tematyka związana z ochroną dziedzictwa

[30] Naczelna Akademia Nauk Białorusi i Chińska Akademia Nauk omówiły przeprowadzenie wspólnych badań [Źródło internetowe]. - 2026. - URL: https://belta.by/societv/view/nan-belarusi-i-kitaiskaia-akademiia- nauk-obsudili-provedenie-sovmestnvh-issledovanij-782845-2026/

[31] NAC Białorusi i Chińska Akademia Nauk podpisały umowę o współpracy [Źródło elektroniczne]. - 2025. - URL: https://belta.by/societv/view/nan-belarusi-i-kitaiskaia-akademiia-nauk-podpisali- soglashenie-o-sotrudnichestve-719187-2025/

historyczno-kulturowego narodów obu krajów.

W maju 2026 roku Państwowy Komitet ds. Nauki i Technologii Białorusi (GKNT) oraz Ministerstwo Nauki i Technologii Chin ogłosiły przeprowadzenie dwóch konkursów: po pierwsze, na flagowe projekty naukowo-techniczne na lata 2027–2030; po drugie, na projekty naukowo-techniczne na lata 2027–2029. Pierwszy z nich obejmuje takie kierunki, jak intelektualizacja budowy maszyn i sprzętu transportowego; nowe materiały o określonych właściwościach; technologie i sprzęt plazmowy, optyczny i laserowy; teorie i metody matematyczne, wysokowydajne systemy obliczeniowe, modele cyfrowe i awatary. Obejmuje to również innowacyjne technologie w kompleksie rolno-przemysłowym i przemyśle spożywczym; technologie biologiczne, chemiczno-farmaceutyczne i medyczne; bezpieczeństwo biologiczne i ekologiczne; technologie kosmiczne i lotnicze. W wyniku konkursu planuje się wyłonić do dziesięciu zakrojonych na szeroką skalę wspólnych projektów, których realizacja ma doprowadzić do stworzenia zaawansowanych technologii oraz utworzenia na ich podstawie wspólnych przedsiębiorstw lub centrów technologii przemysłowych. Czas realizacji projektów wynosi do trzech lat. Drugi konkurs obejmie takie kierunki, jak „gospodarka cyfrowa i sztuczna inteligencja; innowacyjne technologie w przemyśle; technologie biologiczne i medyczne; innowacyjne technologie w kompleksie rolno-przemysłowym i przemyśle spożywczym. Czas realizacji projektów wynosi do dwóch lat”[32] . Jeśli czas trwania projektu będzie wynikał ze specyfiki technologicznej prac i zostanie to potwierdzone przez państwową radę ekspertów na podstawie wyników państwowej ekspertyzy naukowo-technicznej, okres realizacji projektu może zostać przedłużony w porozumieniu z GKNT.

Wszystko to wskazuje, że Chiny są jednym z kluczowych partnerów strategicznych Białorusi w dziedzinie nauki, technologii i produkcji high-tech. Współpraca z chińskimi ośrodkami naukowymi i przedsiębiorstwami stanowi jeden z priorytetowych kierunków rozwoju działalności międzynarodowej białoruskich naukowców.

FOR AUTHOR USE ONLY

[32] Ogłoszono konkursy na białorusko-chińskie projekty flagowe oraz naukowo-techniczne [Źródło internetowe]. - 2026. - URL: https://belta.by/society/view/obiiavleny-konkursy-belorussko- kitaiskih-flagmanskih-i-nauchno-tehnicheskih-proektov-779399-2026/

ROZDZIAŁ 3

Nacisk na jak najszybszą realizację konkretnych projektów

Chińsko-białoruski park przemysłowy **„Wielki Kamień”** zajmuje centralne miejsce w stosunkach między Republiką Białorusi a Chińską Republiką Ludową. Obecnie działa w nim już ponad 170 podmiotów. „Powstają tu cztery podstawowe klastry: inżynieria mechaniczna, farmaceutyka i medycyna, w tym tradycyjna medycyna chińska, elektronika oraz kompleksowa logistyka”[33] . W ubiegłym roku do parku przyciągnięto rekordową liczbę rezydentów – 34, którzy planują zrealizować inicjatywy w dziedzinach budowy maszyn, produkcji wyrobów medycznych, badań naukowych i prac projektowo-konstrukcyjnych, opieki medycznej oraz handlu elektronicznego.

Tylko w maju 2025 roku zarejestrowano czterech nowych uczestników „Wielkiego Kamienia”. 149. rezydentem została białoruska **spółka „OPENI”** z projektem opracowania innowacyjnej platformy sprzętowo-programowej dla jednostki sterującej w samochodach, która zapewni rozszerzone możliwości w zakresie jej sterowania, monitorowania stanu technicznego oraz interakcji multimedialnej. „Jednym z kluczowych elementów będzie stworzenie uniwersalnego modułu telematycznego T-BOX, zapewniającego dwukierunkową komunikację pojazdu z usługami w chmurze oraz aplikacją mobilną”[34] .

150. uczestnikiem parku została zarejestrowana białoruska **firma „MedStone”**, która „stworzy wielospecjalistyczne centrum medyczne zajmujące się diagnostyką nowotworów złośliwych i leczeniem chorób onkologicznych z wykorzystaniem innowacyjnych metod i technologii”[35] . W tym samym maju pojawili się również 151. i 152. rezydenci parku z kapitałem z Białorusi – **spółki „Kitgroup Plus”** i **„EKOTREYD”.** W pierwszym przypadku planowane jest utworzenie w parku centrum inżynieryjno-konstrukcyjnego, które będzie produkować linie technologiczne do przetwórstwa lnu. W drugim przypadku przewiduje się „produkcję składników dla przemysłu spożywczego na bazie substancji i pierwiastków biologicznie czynnych”[36] , a także utworzenie centrum badawczego z laboratorium testowym i opracowywanie nowych rodzajów produktów.

Pod koniec maja rezydent parku „Wielki Kamień” – **spółka z ograniczoną odpowiedzialnością „Naukowo-Produkcyjne Centrum BelAgroGen”** – otworzył zakład produkujący innowacyjne preparaty weterynaryjne. Przedsiębiorstwo to

[33] Ponad 150 przedsiębiorstw realizuje projekty w parku przemysłowym „Wielki Kamień” [Źródło elektroniczne]. - 2025. - URL: https://belta.by/society/view/bolee- 150-predprijatii-realizujut- proekty-v-industrialnom-parke-velikij-kamen-733790-2025/

[34] Nowy rezydent parku opracuje platformę programową dla samochodów [Źródło internetowe]. - 2025. - URL: https://belta.by/economics/view/novyi-rezident-parka-razrabotaet-programmnuiu- platformu-dlja-avtomobilej-713923-2025/

[35] Podczas obchodów jubileuszu „Wielkiego Kamienia” w parku zarejestrowano 150. rezydenta [Źródło internetowe]. - 2025. - URL: https://belta.by/economics/view/vo-vremia-prazdnovaniia-iubileia- velikogo-kamnja-v-parke-byl-zaregistrirovan-150-i-rezident-714546-2025/

[36] Nowi mieszkańcy „Wielkiego Kamienia” będą produkować linie do przetwórstwa lnu oraz składniki dla przemysłu spożywczego [Źródło internetowe]. - 2025. - URL: https://belta.by/economics/view/novye-rezidenty-velikogo-kamnia-budut-vypuskat-linii-po-pererabotke-lna-i-ingredienty-dlia-pischepproma-717204-2025/

„specjalizuje się w produkcji innowacyjnych preparatów weterynaryjnych przeznaczonych do leczenia i profilaktyki chorób zwierząt i drobiu”[37] . Wiele z tych preparatów stanowi innowacyjne osiągnięcie firmy i nie ma odpowiedników na rynku krajów Wspólnoty Niepodległych Państw. Produkcja w parku przemysłowym posiada certyfikat zgodności z wymogami zasad dobrej praktyki produkcyjnej Euroazjatyckiego Związku Gospodarczego.

Z kolei turecka firma-rezydent – **spółka z ograniczoną odpowiedzialnością „BelTurMed”** – nabyła w parku przemysłowym działkę na własność prywatną, aby zrealizować projekt inwestycyjny dotyczący produkcji medycznych materiałów eksploatacyjnych z wykorzystaniem innowacyjnych technologii i zautomatyzowanych systemów kontroli jakości. Projekt ma na celu zastąpienie importu, a produkty będą dostarczane na rynek Euroazjatyckiej Unii Gospodarczej (EAEU). Warto zauważyć, że „podpisanie umowy sprzedaży działki na własność prywatną stało się możliwe dzięki unikalnemu reżimowi prawnemu obowiązującemu w parku przemysłowym. Jest to jedyny obszar na Białorusi, gdzie inwestorzy mogą nabyć grunt na własność prywatną w celu budowy własnego zakładu produkcyjnego”[38] .

W lipcu ubiegłego roku do parku „Wielki Kamień” dołączyli dwaj nowi rezydenci. Wspólne rosyjsko-chińskie przedsiębiorstwo – **spółka z ograniczoną odpowiedzialnością „Jedwabny Szlak Przyszłości”** – planuje stworzyć tutaj elektroniczną platformę handlową, na której będą prezentowane towary konsumpcyjne, a także produkty przemysłowe, rolnicze i farmaceutyczne. „Firma zbuduje również własną infrastrukturę do magazynowania, przechowywania i świadczenia usług”[39] . Natomiast białoruska **spółka „KBMotors”** będzie realizować projekt w dziedzinie budowy maszyn, związany ze środkami transportu osobistego.

Na początku sierpnia 2025 roku w parku pojawiło się jeszcze trzech nowych rezydentów. Białoruska firma **„Belosinż”** zamierza tam zorganizować pełny cykl produkcji konstrukcji metalowych i słupów dla napowietrznych linii elektroenergetycznych, elementów kadłubów i podzespołów dla przemysłu stoczniowego, a także węzłów i agregatów dla przemysłu maszynowego. „Wspólne przedsiębiorstwo białorusko-rosyjskie **„Elastotek”** planuje uruchomić w parku przemysłowym produkcję szerokiego asortymentu wyrobów polimerowych dla sektora przemysłowego i konsumenckiego”[40] . Rezydent z kapitałem chińskim **„Bel Denair”** będzie zajmował się projektowaniem i produkcją sprężarek oraz generatorów do

[37] W „Wielkim Kamieniu” otwarto zakład produkujący innowacyjne preparaty weterynaryjne [Źródło elektroniczne]. - 2025. - URL: https://belta.by/special/economics/view/zavod-po-vypusku- innovatsionnyh-preparatov-dlia-veterinarii-otkryt-v-velikom-kamne-718202-2025/

[38] Turecka firma nabyła działkę w „Wielkim Kamieniu” [Źródło internetowe]. - 2025. - URL: https://belta.by/special/economics/view/turetskaia-kompaniia-priobrela-zemelnyi-uchastok-v- velikom-kamne-717664-2025/

[39] Elektroniczna platforma handlowa i środki transportu. W „Wielkim Kamieniu” pojawiło się dwóch nowych rezydentów [Źródło internetowe]. - 2025. - URL: https://belta.by/economics/view/elektronnaia-torgovaia-platforma- i-sredstva-mobilnosti-v-velikom-kamne-dva-novyh-rezidenta-724161-2025/

[40] W „Wielkim Kamieniu” zarejestrowano trzech nowych rezydentów [Źródło internetowe]. - 2025. - URL: https://www.belarus.by/ru/business/business-news/v-velikom-kamne-zaregistrirovany-tri-novyx-rezidenta i 0000195499.html

zastosowań przemysłowych.

A w ostatniej dekadzie tego samego miesiąca – jeszcze trzech nowych rezydentów. **Spółka „ABC Investment"** planuje zrealizować projekt inwestycyjny w dziedzinie biotechnologii. Firma „stworzy zorientowaną na eksport, zaawansowaną technologicznie produkcję wyrobów pochodzenia zwierzęcego i roślinnego dla przemysłu farmaceutycznego w Chinach i innych krajach regionu azjatyckiego, a także dla tradycyjnej medycyny chińskiej"[41] . Firma **„Kosmos Technology Innovation"** planuje uruchomić zaawansowaną technologicznie produkcję części mechaniki precyzyjnej metodą formowania wtryskowego, mającą na celu zastąpienie importu. „Produkty będą przeznaczone dla takich branż, jak elektronika i telekomunikacja, medycyna, przemysł motoryzacyjny"[42] . Natomiast **spółka „Zhao Rui Xian-Bi-Wai"** będzie realizować projekt w dziedzinie tradycyjnej medycyny chińskiej w Aden Hotel & Business Centre w „Wielkim Kamieniu".

W tym samym sierpniu 2025 roku w parku przemysłowym miało miejsce kolejne znaczące wydarzenie. Na terenie centrum medycznego „Expert" przy Centrum Ekspertyz i Badań w Ochronie Zdrowia Ministerstwa Zdrowia Białorusi otwarto **akademię Qi Huang,** która będzie wspierać kształcenie zawodowe w dziedzinie tradycyjnej medycyny chińskiej. To „centrum medyczne stanie się platformą wymiany wiedzy, wzmacniania powiązań zawodowych i realizacji wspólnych projektów"[43] .

Jesienią ubiegłego roku w parku przemysłowym pojawiło się jeszcze wielu nowych najemców. W październiku – **spółka z ograniczoną odpowiedzialnością „Bel Lantian Technology Supply Chains"** z kapitałem chińskim, która stworzy na terenie „Wielkiego Kamienia" „wielofunkcyjny kompleks wykorzystujący najnowocześniejsze technologie w dziedzinie kompleksowej logistyki, który będzie odpowiadał klasie A+"[44] . Planuje się, że nowy rezydent będzie świadczył szeroki zakres usług logistycznych, w tym zaspokajał potrzeby magazynowe chińskich przedsiębiorstw elektrotechnicznych na Białorusi.

W listopadzie – białoruska **spółka „Urban Engineering"**, która będzie zajmować się pełnym cyklem „prac badawczo-rozwojowych i eksperymentalno-konstrukcyjnych dotyczących środków transportu, w tym pojazdów elektrycznych i wodorowych, z wdrażaniem innowacyjnych rozwiązań w zakresie efektywności energetycznej, ekologii, bezpieczeństwa i akustyki"[45] . Kolejnym nowym rezydentem z listopada jest

[41] Nowy rezydent „Wielkiego Kamienia" planuje zrealizować projekt w dziedzinie biotechnologii [Źródło elektroniczne]. - 2025. - URL: https://belta.by/economics/view/novyj-rezident-velikogo-kamnja- planiruet-realizovat-proekt-v-oblasti-biotehnologij-733156-2025/

[42] W parku zarejestrowano dwóch rezydentów [Źródło internetowe]. - 2025. - URL: https://industrialpark.by/novosti/2025/v parke zaregistrirovany dva rezidenta/

[43] Akademia tradycyjnej medycyny chińskiej została otwarta w „Wielkim Kamieniu" [Źródło internetowe]. – 2025. – URL: https://vdobrushe.by/akademija-tradicionnoj-kitajskoj-mediciny-otkrylas-v- velikom-kamne/

[44] Nowy najemca „Wielkiego Kamienia" stworzy wielofunkcyjny kompleks logistyczny [Źródło internetowe]. - 2025. - URL: https://belta.by/special/economics/view/novyj-rezident-velikogo- kamnja-sozdast-mnogofunktsionalnyi-kompleks-v-oblasti-logistiki-742935-2025/

[45] Nowy najemca „Wielkiego Kamienia" będzie wdrażał innowacyjne rozwiązania w zakresie transportu [Źródło internetowe]. - 2025. - URL: https://belta.by/economics/view/novyj-rezident-velikogo-kamnja- budet-vnedrjat-

spółka „Innowacyjny Centrum Systemów Dachowych" z Białorusi, która planuje produkcję wyrobów z poliamidu dla branży budowlanej i stanie się pierwszym producentem w kraju wykorzystującym ten materiał do produkcji systemów odprowadzania wody z dachów płaskich. „W przyszłości inicjatorzy projektu wspólnie z rezydentem parku, spółką „Solidpipe System", przystąpią do opracowywania systemów grzewczych z wykorzystaniem takich innowacyjnych materiałów, jak grafit nanodyspersyjny (zwiększający przewodność elektryczną produktów) oraz fluorosilan (zwiększający hydrofobowość produktów)"[46] . Ponadto firma zamierza rozwijać dodatkowe obszary działalności: opracowywanie nowych rozwiązań przeciwpożarowych, niespotykanych dotąd na rynku systemów dachowych, a także tworzenie modeli BIM dla biur projektowych i firm wykonawczych.

Wreszcie w grudniu w „Wielkim Kamieniu" pojawiło się kolejnych ośmiu nowych najemców. Po pierwsze, **spółka LLC „Lianshi Technology Bel"** z chińskim kapitałem, której projekt przewiduje utworzenie nowoczesnego zakładu produkcji części samochodowych, zorientowanego na zakłady montażowe krajów UEAS. „Firma zamierza zapewnić konkurencyjne warunki dostaw, w tym sprawną logistykę i wsparcie serwisowe na terenie parku"[47] . Po drugie, białoruska **spółka „RAZRAMAT"**, która organizuje zaawansowaną technologicznie produkcję złączy lotniczych. Cechą charakterystyczną projektu jest wysoki stopień automatyzacji oraz podwyższone wymagania dotyczące niezawodności, w tym ochrona przed wszelkimi czynnikami zewnętrznymi – wibracjami, uderzeniami, agresywnymi środowiskami chemicznymi, wahaniami temperatury i zakłóceniami elektromagnetycznymi.

Po trzecie, spółka z kapitałem chińskim **„Global Trade Alliance",** , planuje realizację dwóch zaawansowanych technologicznie projektów mających na celu zastąpienie importu. „W ramach pierwszego z nich będzie produkowany dostosowany do indywidualnych potrzeb sprzęt serwerowy, skierowany do krajowych producentów samochodów, z perspektywą wprowadzenia na rynek przemysłowych minikomputerów na potrzeby rozwoju centrów danych i usług w chmurze"[48] . Drugi projekt zakłada utworzenie pełnego cyklu produkcji papieru do obręczy, a w dalszej perspektywie – papieru dla przemysłu spożywczego i medycznego, na który istnieje zapotrzebowanie w wielu krajowych przedsiębiorstwach. Po czwarte, chińska **spółka z ograniczoną odpowiedzialnością „Eurazjatycka Transgraniczna Spółka Zarządzająca Magazynami Zagranicznymi",** która utworzy na terenie parku inteligentne logistyczne centrum dystrybucyjne, wyposażone w nowoczesny system zarządzania magazynami i zautomatyzowaną sortownię.

Po piąte, **spółka z ograniczoną odpowiedzialnością „Przedsiębiorstwo Rozwoju**

FOR FURTHER USE ONLY

innovatsionnye-resheniia-dlia-transporta-749611-2025/

[46] W „Wielkim Kamieniu" zarejestrowano nowego rezydenta [Źródło internetowe]. - 2025. - URL: https://belta.by/economics/view/v-velikom-kamne-zaregistrirovan-novyj-rezident-751305-2025/

[47] Nowi najemcy kompleksu „Wielki Kamień" uruchomią produkcję części samochodowych i złączy lotniczych [Źródło internetowe]. - 2025. - URL: https://belta.by/economics/view/novye-rezidenty-velikogo-kamnia-sozdadut-proizvodstva-avtozapchastei-i-aviatsionnyh-raziemov-751796-2025/

[48] W „Wielkim Kamieniu" zarejestrowano dwóch nowych rezydentów [Źródło internetowe]. - 2025. - URL: https://belta.by/economics/view/v-velikom-kamne-zaregistrirovany-dva-novyh-rezidenta-752737-2025/

Naukowo-Technicznego Bel-RT", która planuje prowadzić perspektywiczne badania i prace rozwojowe oraz zorganizować produkcję nowoczesnego sprzętu rentgenowskiego dla przemysłu ciężkiego. Po szóste, **„Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością »Międzynarodowa firma rozwoju naukowo-technicznego tradycyjnej chińskiej farmacji Weishi«** otworzy w »Wielkim Kamieniu« centrum kompleksowej profilaktyki i leczenia cukrzycy z wykorzystaniem metod tradycyjnej medycyny chińskiej"[49] . Po siódme, **spółka „Luji Technology Europe"**, która będzie opracowywać nową generację elektronicznych układów hamulcowych, a także systemów neutralizacji spalin.

Po ósme, **firma „Promtechinnovatsii"** z kapitałem białoruskim, która planuje rozwijać w parku produkcję obrabiarek sterowanych numerycznie, w tym obrabiarek do cięcia laserowego i ram maszyn, a także świadczyć usługi w zakresie precyzyjnej obróbki mechanicznej podzespołów urządzeń przemysłowych. „Proces produkcyjny łączy w sobie najnowocześniejsze technologie w dziedzinie budowy maszyn – odlewanie mineralne z betonu o wysokiej wytrzymałości, obróbkę ram metodą frezowania w jednym cyklu oraz wykańczającą obróbkę z dużą prędkością"[50] . Realizacja tego projektu pozwoli rozwiązać problemy związane z substytucją importu i zapewni białoruskim przedsiębiorstwom z branży budowy maszyn precyzyjny, zautomatyzowany i wydajny sprzęt, a także przyczyni się do rozwoju start-upów w dziedzinie budowy maszyn.

Warto zauważyć, że w 2026 roku w parku przemysłowym nie planuje się zmniejszać tempa działań mających na celu pozyskiwanie nowych rezydentów. Na przykład w styczniu zarejestrowano tu białoruską **spólkę „ISP Great Stone"**, która planuje uruchomić produkcję innowacyjnych, zaawansowanych technologicznie opakowań ekologicznych dla przemysłu spożywczego. Będzie ona wytwarzana z wykorzystaniem najnowocześniejszych materiałów i zaawansowanych rozwiązań inżynieryjnych. Inicjatorem projektu jest spółka „Efektywne Systemy Opakowaniowe" – jeden z wiodących producentów tego typu produktów w naszym kraju. „W ramach projektu przewidziano utworzenie 135 miejsc pracy. Produkty mają być dostarczane zarówno na rynek krajowy, jak i na eksport"[51] . Z kolei w lutym nowy rezydent – **spółka „Bel Jinxin Narzędzia z węglika spiekanego"** z chińskim kapitałem – planuje „uruchomić zaawansowaną technologicznie produkcję przemysłowych narzędzi skrawających, a także komponentów z węglika spiekanego, które będą wykorzystywane w przemyśle maszynowym"[52] . Produkty będą

[49] W „Wielkim Kamieniu" zarejestrowano trzech nowych rezydentów z kapitałem chińskim [Źródło internetowe]. – 2025. – URL: https://belta.by/economics/view/tri-novyh-rezidenta-s-kitaiskim-kapitalom-zaregistrirovany-v-velikom-kamne-754994-2025/

[50] Nowy rezydent „Wielkiego Kamienia" realizuje projekt w dziedzinie budowy maszyn [Źródło internetowe]. - 2025. - URL: https://belta.by/economics/view/novyi-rezident-velikogo-kamnia-realizuet-proekt- v-oblasti-mashinostroenija-756054-2025/

[51] Nowy najemca „Wielkiego Kamienia" będzie produkował innowacyjne opakowania ekologiczne dla przemysłu spożywczego [Źródło internetowe]. - 2026. - URL: https://belta.by/special/economics/view/novyi-rezident-velikogo- kamnia-budet-proizvodit-innovitsonnuiu-ekoupakovku-dlia-pischeproma-762016-2026/

[52] Nowy najemca „Wielkiego Kamienia" będzie produkował komponenty dla przemysłu maszynowego [Źródło internetowe]. - 2026. - URL: https://belta.by/economics/view/novyi-rezident-velikogo-kamnia- budet-vypuskat-

FOR AUTHORISED USE ONLY

wytwarzane z wykorzystaniem innowacyjnej technologii tworzenia materiałów gradientowych, co zapewni im wyjątkową wytrzymałość i trwałość. Ogólnie rzecz biorąc, w „Wielkim Kamieniu" „planuje się przyciągnąć około stu nowych rezydentów w ciągu tej pięcioletniej perspektywy"[53] .

Jeszcze kilka liczb. W parku przemysłowym ponad jedna trzecia rezydentów rozpoczęła już bezpośrednią działalność, dla której zostali powołani. W 2026 roku w „Wielkim Kamieniu" postawiono sobie za cel – „maksymalne przejście do etapu eksploatacji i osiągnięcie mocy projektowej"[54] , aby poszerzyć zasięg eksportowy. Już w lutym odnotowano w tym zakresie całkiem niezłe wyniki. Rezydent parku przemysłowego – **spółka „Assomedica"** – po raz pierwszy w historii białoruskiej branży medycznej uzyskała certyfikat amerykańskiej Agencji ds. Żywności i Leków (FDA) i rozpoczęła dostawy produktów na rynek amerykański. „Firma stała się jedynym przedsiębiorstwem medycznym w Republice Białorusi, które przeszło procedurę certyfikacji FDA. Pierwsza dostawa produktów do USA została już zrealizowana. Certyfikacja FDA potwierdza zgodność procesów produkcyjnych i wytwarzanych wyrobów medycznych z rygorystycznymi międzynarodowymi wymaganiami w

w zakresie bezpieczeństwa, jakości i identyfikowalności"[55] . Uzyskanie tego statusu otwiera przed przedsiębiorstwem możliwość oficjalnej sprzedaży produktów na rynku amerykańskim i znacznie rozszerza zakres dostaw, obejmując Kanadę, kraje Bliskiego Wschodu, Azji, Ameryki Łacińskiej i Afryki. Certyfikat ten uzyskano dla 33 grup produkowanych przez firmę jednorazowych wyrobów medycznych.

Wśród innych zadań parku przemysłowego na rok 2026 znajduje się kontynuacja budowy infrastruktury oraz stworzenie warunków inżynieryjnych i technicznych sprzyjających przybyciu rezydentów i ich rozwojowi. W szczególności w tym roku planowane jest uruchomienie terminalu kolejowego, aby zapewnić mu przepływ ładunków z Białorusi i Chin. „Początkowo przepustowość terminalu kolejowego w „Wielkim Kamieniu" wyniesie 180 tys. kontenerów warunkowych rocznie, a następnie wzrośnie do 500 tys."[56] [57] . Projekt przewiduje ułożenie czterech torów kolejowych o długości 1050 metrów każdy, budowę placów kontenerowych, pomieszczeń

---

komplektuiuschie-dlia-mashinostroeniia-763191 -2026/

[53] „Wielki Kamień" planuje przyciągnąć około stu nowych rezydentów do 2030 roku [Źródło internetowe]. - 2026. - URL: https://belta.by/economics/view/velikii-kamen-planiruet-privlech-okolo-sta-novyh- rezidentov-do-2030-goda-763650-2026/

[54] Nowy impuls i aktywna cyfryzacja. Snopkow o zadaniach nowego szefa administracji „Wielkiego Kamienia" [Źródło internetowe]. - 2026. - URL: https://belta.by/economics/view/novyi-impuls- i-aktivnaia-tsifrovizatsiia-snopkov-o-zadachah-novogo-rukovoditelia-administratsii-763633-2026/

[55] Mieszkaniec „Wielkiego Kamienia" otrzymał pierwszy na Białorusi certyfikat FDA na wyroby medyczne i rozpoczął dostaw do USA [Źródło elektroniczne]. – 2026. - URL: https://belta.by/economics/view/rezident-velikogo-kamnia-poluchil-pervyi-v-belarusi-sertifikat-fda-na-medizdelija-i-pristupil-k-764099-2026/

[56] Nie tylko słowami, ale czynami. O obciążeniu terminalu kolejowego napisano w „Wielkim Kamieniu" [Źródło internetowe]. - 2026. - URL: https://belta.by/economics/view/ne-na-slovah-a-na-dele-o- zagruzke-zheleznodorozhnogo-terminala-rasskazali-v-velikom-kamne-763680-2026/

[57] W „Wielkim Kamieniu" trwa budowa terminalu kontenerowego i infrastruktury inżynieryjnej [Źródło internetowe]. - 2025. - URL: https://belta.by/economics/view/v-velikom- kamne-vedetsia-stroitelstvo-konteinernogo-terminala-i-inzhenernoj-infrastruktury-739388-2025/

magazynowych, wyposażenie stref serwisowych do naprawy i mycia kontenerów, a także instalację nowoczesnego systemu rozpoznawania optycznego i cyfrowego sterowania wszystkimi procesami. „Realizacja projektu będzie ważnym krokiem w kierunku wzmocnienia potencjału transportowo-logistycznego parku oraz jego integracji z
57 międzynarodowych łańcuchów transportu towarowego” [5] '.
Równolegle w „Wielkim Kamieniu” rozpoczęto budowę pierwszej kolejki centralnej części infrastruktury inżynieryjno-transportowej parku przemysłowego. W ramach projektu trwa budowa Alei Pekińskiej oraz tworzenie sieci inżynieryjnych. Wszystko to zapewni terminalowi kontenerowemu oraz przyszłym najemcom centralnej części parku wszelkie niezbędne wsparcie inżynieryjne niezbędne do stabilnego funkcjonowania i rozwoju produkcji. Ponadto w październiku 2025 roku rozpoczęto budowę szybkiej linii kolejowej do Narodowego Lotniska w Mińsku z przystankiem w „Wielkim Kamieniu”. Linia ta będzie przebiegać istniejącą trasą od stacji Mińsk-Pasażerski przez Kołodyszcze do stacji Gorodyszcze, „po czym zostanie zbudowanych około 18 km nowych torów w kierunku lotniska. Całkowita długość trasy wyniesie 41,8 km, a czas przejazdu – mniej niż 30 minut”[58] . Infrastruktura na tym odcinku będzie tworzona praktycznie od zera, dlatego realizacja projektu potrwa kilka lat. Terminy realizacji – do 2028–2029 r., kiedy to ruszą pierwsze pociągi. Projekt szybkiego połączenia stworzy zatem nowoczesne połączenie transportowe między stolicą Białorusi, parkiem przemysłowym a Narodowym Lotniskiem w Mińsku, przyczyniając się do dalszego rozwoju parku jako kluczowego centrum logistycznego i inwestycyjnego regionu.
I na koniec. W 2026 roku spodziewane są strategiczne decyzje dotyczące rozwoju i zwiększenia kapitalizacji „Wielkiego Kamienia”, aby podnieść kapitał zakładowy do 250 milionów dolarów. Świadczy to o tym, że ten zakrojony na szeroką skalę projekt nadal się rozwija i wzmacnia swoją potęgę finansową, co ostatecznie przynosi korzyści całej Białorusi.

[58] Szybka kolej połączy Mińsk z lotniskiem i parkiem przemysłowym „Wielki Kamień” [Źródło internetowe]. - 2025. - URL: https://belta.by/economics/view/skorostnaia-zheleznaia- doroga-sviazhet-minsk-s-aeroportom-i-industrialnym-parkom-velikij-kamen-741303-2025/

ROZDZIAŁ 4

Regionalne fora inwestycyjne jako mechanizm stałego i wszechstronnego partnerstwa strategicznego

W maju 2026 roku w naszym kraju przyjęto dyrektywę „O praktycznej realizacji wszechstronnego i kompleksowego partnerstwa strategicznego Republiki Białorusi z Chińską Republiką Ludową", w której szczególne miejsce zajmuje współpraca międzyregionalna. W szczególności dokument ten dotyczy wprowadzenia zasady wzajemnie korzystnej współpracy regionów obu krajów oraz organizowania praktycznych forów międzyregionalnych. Chodzi o to, że Białoruś i Chiny planują organizować co roku jedno lub dwa takie fora w celu podpisania konkretnych umów inwestycyjnych, mających na celu aktywny napływ chińskich przedsiębiorstw na Białoruś oraz realizację przemysłowych projektów rozwojowych. Kolejność tych wydarzeń będzie następująca: „w 2026 roku – obwód grodzieński, w 2027 roku – obwody witebski i mohylewski, w 2028 roku – obwód brzeski, w 2029 roku – obwód homelski, w 2030 roku – obwód miński i miasto Mińsk"[59] .

Już na początku lipca bieżącego roku w mieście Lanzhou w prowincji Gansu odbyło się pierwsze białorusko-chińskie forum regionów, którego organizatorami były Ministerstwo Spraw Zagranicznych Białorusi, Obwodowy Komitet Wykonawczy w Grodnie, Chińskie Ludowe Stowarzyszenie Przyjaźni z Zagranicą oraz Ludowy Rząd prowincji Gansu, a tematem przewodnim forum były słowa: „Połączenie sił regionów w imię wspólnego rozwoju i dobrobytu". To wielkie wydarzenie zgromadziło ponad 350 uczestników – kierowników i przedstawicieli ministerstw i urzędów, dużych przedsiębiorstw oraz uczelni wyższych obu krajów – i stało się ważną platformą do promowania możliwości i osiągnięć regionów Białorusi i Chin, które już aktywnie przechodzą od punktowych wymian do współpracy systemowej. Jak podkreślono podczas tego forum, „same czasy wymagają przejścia we współpracy między Białorusią a Chinami od modelu »centrum–centrum« do modelu »region–region«"[60] .

W rezultacie w spotkaniu tym wzięli udział przedstawiciele 23 chińskich regionów oraz wszystkich obwodów Białorusi i miasta Mińska, którzy podpisali około czterdziestu dokumentów dwustronnych w dziedzinie inwestycji, handlu, współpracy międzyregionalnej, naukowo-technicznej i humanitarnej.

Ze strony białoruskiej szczególnie aktywną rolę w tym międzyregionalnym wydarzeniu odegrał **obwód grodzieński,** który stał się jednym z organizatorów tego forum i już od dawna rozwija współpracę handlową, gospodarczą i inwestycyjną z Chinami. Wystarczy wspomnieć, że wśród produktów eksportowanych przez

[59] O praktycznej realizacji wszechstronnego i kompleksowego partnerstwa strategicznego Republiki Białorusi z Chińską Republiką Ludową [Źródło elektroniczne]. - 2026. - URL: https://president.gov.by/fp/v1/029/document-thumb 74029 original/74029.1778660269.6678b3bd63.pdf

[60] Białoruś i Chiny aktywnie przechodzą od punktowych wymian kulturalnych do pracy systemowej – Snopkow [Źródło elektroniczne]. - 2026. - URL: https://belta.by/politics/view/belarus-i-kitai-aktivno- perehodiat-ot-tochechnyh-kulturnyh-obmenov-k-sistemnoi-rabote-snopkov-789133-2026/

przedsiębiorstwa obwodu grodzieńskiego na rynek chiński znajdują się „poliamidy w postaci pierwotnej, materiały drzewne, olej rzepakowy do zastosowań technicznych, mięso bydła, sucha serwatka mleczna, len, mleko w proszku, konserwy mięsne z bydła, zastawa stołowa, wyroby z kryształu, soki i przeciery owocowe oraz podroby”[61] . Głównymi pozycjami importowymi z Chin są maszyny i urządzenia mechaniczne, wiązki nici sztucznych, inicjatory reakcji, sprzęt i wyposażenie sportowe, papier i tektura, nici do pasmanterii, barwniki, politereftalan etylenu, urządzenia do przetwórstwa gumy i tworzyw sztucznych, wirówki, łańcuchy i ich części z metali czarnych oraz wózki widłowe.

Od wielu lat obwód grodzieński łączą silne relacje partnerskie z chińskimi regionami: z prowincjami **Hainan, Fujian**, a zwłaszcza z **Gansu,** z którą współpraca ma bogatą, wieloletnią historię. Podstawy współpracy z tym regionem zostały położone w 2007 roku, kiedy to podpisano pierwszy wspólny dokument – umowę o nawiązaniu stosunków partnerskich. „W późniejszym okresie między obydwoma regionami podpisano ponad dziesięć dokumentów o charakterze międzyregionalnym dotyczących współpracy w różnych dziedzinach”[62] . Również dzisiaj istnieją szerokie możliwości współpracy w zakresie kooperacji przemysłowej, tworzenia wspólnych zakładów produkcyjnych, wymiany technologii w rolnictwie i przetwórstwie produktów, logistyki, edukacji i nauki, turystyki oraz wymiany kulturalnej.

W szczególności w ramach pierwszego białorusko-chińskiego forum regionów sam obwód grodzieński podpisał dwadzieścia dokumentów dotyczących współpracy z chińskimi partnerami w różnych dziedzinach. Mówiąc dokładniej, „podpisano osiem umów w dziedzinie inwestycji, trzy dokumenty dotyczące współpracy międzyregionalnej, sześć – w zakresie współpracy humanitarnej oraz trzy umowy o współpracy gospodarczej z zagranicą”[63] . Wśród zawartych umów na uwagę zasługuje porozumienie o nawiązaniu stosunków partnerskich między Grodnem a Lanzhou, które „otwiera nowe horyzonty współpracy w dziedzinie gospodarki, kultury, edukacji, turystyki oraz wymiany doświadczeń w zakresie zarządzania miejskiego”[64] . Podobny dokument podpisano podczas forum również między Grodnem a miastem Suining w prowincji **Syczuan.** Prowincja ta jest jednym z trzech głównych ośrodków produkcji sprzętu energetycznego oraz jednym z czterech głównych ośrodków przemysłu elektronicznego i informatycznego w Chinach. Jest to główna prowincja, w której produkuje się baterie litowe. Jeśli chodzi o podpisane porozumienie, to

[61] Karaev: Forum białorusko-chińskie stanie się ważnym krokiem na drodze do pogłębienia partnerstwa [Źródło internetowe]. - 2026. - URL: https://belta.by/economics/view/karaev-belorussko-kitajskij-forum- stanet-vazhnym-shagom-na-puti-uglublenija-partnerstva-781607-2026/

[62] Między obwodem grodzieńskim a prowincją Gansu obowiązuje ponad dziesięć dokumentów dotyczących współpracy [Źródło internetowe]. - 2026. - URL: https://belta.by/economics/view/bolee- desiatka-dokumentov-o-sotrudnichestve-deistvuiut-mezhdu-grodnenskoi-oblastiiu-i-provintsiei-gansu- 789053-2026/

[63] Podczas pierwszego Białorusko-Chińskiego Forum Regionów obwód grodzieński podpisał 20 dokumentów o współpracy [Źródło elektroniczne]. - 2026. - URL: https://belta.by/economics/view/na-pervom- belorussko-kitaiskom-forume-regionov-grodnenskaia-oblast-podpisala-20-dokumentov-o-789211-2026/

[64] Grodno i Lanzhou zawarły umowę o partnerstwie [Źródło internetowe]. – 2026. – URL: https://belta.by/regions/view/grodno-i-lanchzhou-zakliuchili-soglashenie-o-pobratimskih-sviaziah-789025-2026/

„określono w nim trzy główne kierunki współpracy: produkcję, edukację i turystykę”[65]

.

W pierwszym białorusko-chińskim forum regionów aktywnie uczestniczył również Państwowy Uniwersytet im. Janki Kupali w Grodnie (GrSU), który podpisał szereg dokumentów dotyczących współpracy z chińskimi instytucjami edukacyjnymi. Umowa o realizacji projektu utworzenia chińsko-białoruskiego centrum edukacyjnego „Warsztat Bei Li” została zawarta z Gansu Professional and Technical College of Transport. Podpisano memorandum o pogłębieniu współpracy międzynarodowej z Lanzhou Modern Vocational College oraz umowę o współpracy z Uniwersytetem w Lanzhou. GrSU podpisał również plan działania na lata 2026–2027 dotyczący utworzenia Instytutu Konfucjusza wraz z Uniwersytetem Pedagogicznym w Xinjiangu oraz umowę o współpracy międzynarodowej z Uniwersytetem Sztuki i Nauki w Lanzhou. Zaplanowano również dalsze konkretne działania. „Umowa z Uniwersytetem w Lanzhou przewiduje wymianę doświadczeń i informacji w zakresie badań naukowych oraz pracy dydaktyczno-metodycznej, a także w zakresie organizacji procesu kształcenia. W planach są również wspólne badania naukowe, programy badawcze i projekty”[66] . Uczelnie uzgodniły organizację staży naukowych, podnoszenie kwalifikacji kadry naukowo-dydaktycznej w obszarach będących przedmiotem wspólnego zainteresowania oraz wymianę studentów, magistrantów i doktorantów.

Podczas pierwszego białorusko-chińskiego forum regionów w Lanzhou odbyła się również prezentacja chińsko-białoruskiego parku przemysłowego „Wielki Kamień”, jego zalet w zakresie realizacji projektów inwestycyjnych oraz wyników rozwoju, wzmocnienia praktycznej współpracy i nawiązywania nowych kontaktów. W ramach sekcji forum „Integracja produkcyjna, inwestycje i wspólny rozwój” zarejestrowano dwóch nowych rezydentów parku z kapitałem chińskim. „Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością „Innowacje biotechnologiczne” uruchomi produkcję funkcjonalnych dodatków biotechnologicznych. Spółka „Centrum Naukowe Materiałów Medycznych” otworzy wspólne centrum badawcze zajmujące się opracowywaniem materiałów medycznych”[67] . Podpisano protokół intencyjny dotyczący inwestycji w utworzenie zakładu produkcji pojemników na krew i jej składniki ze spółką Shanghai EDA Medical & Pharmaceutical Technology Co., Ltd. Ponadto przeprowadzono rozmowy z firmami-rezydentami na temat dalszych planów inwestycyjnych w „Wielkim Kamieniu”, a także podpisano protokół intencyjny dotyczący inwestycji w utworzenie w parku wspólnego przedsiębiorstwa z chińską

FOR AUTHORISED USE ONLY

[65] Grodno i chińskie Suining zawarły umowę o partnerstwie [Źródło internetowe]. – 2026. – URL: https://belta.by/regions/view/grodno-i-kitaiskii-suinin-zakliuchili-soglasheme-o- pobratimskih-sviazjah-789114-2026/

[66] GrSU uzgodnił rozpoczęcie wspólnych projektów z placówkami edukacyjnymi prowincji Gansu [Źródło elektroniczne]. - 2026. - URL: https://belta.by/societv/view/grgu-dogovorilsia-o-starte- sovmestnvh-proektov-s-uchrezhdeniiami-obrazovaniia-provintsii-gansu-789217-2026/

[67] Nowi mieszkańcy, biotechnologie i materiały medyczne. Projekt „Wielki Kamień” z powodzeniem zaprezentowano na forum regionów w Gansu [Źródło źródło]. - 2026. - URL: https://belta.by/economics/view/novye-rezidenty-biotehnologii-i-medmaterialy-velikii-kamen-uspeshno-prezentovan-na-forume-regionov-v-789275-2026/

firmą z branży wyrobów medycznych.

Jak widać, pierwsze białorusko-chińskie forum regionów pokazało, że współpraca międzyregionalna stanowi fundament wspólnego rozwoju Białorusi i Chin. Jak podkreśliła strona białoruska w Lanzhou, współpraca z regionami Chińskiej Republiki Ludowej to nie tylko więzi braterskie, ale strategiczny sojusz w ramach inicjatywy „Jeden pas, jeden szlak". A „naszym zadaniem jest nie tylko tranzyt, ale tworzenie wspólnych łańcuchów wartości dodanej, łączących chińskie klastry przemysłowe z rynkami europejskimi i euroazjatyckimi"[68] . Wszystko to wskazuje, że oba kraje otwierają nowy rozdział w historii stosunków dwustronnych, również przy udziale regionów.

Teraz – o perspektywach. W 2027 roku podobne forum odbędzie się z udziałem **obwodu witebskiego,** który znajduje się w czołówce białoruskich regionów aktywnie współpracujących z Chińską Republiką Ludową. W ostatnich latach obwód witebski szczególnie owocnie rozwijał współpracę partnerską z takimi prowincjami Chin, jak **Heilongjiang, Guizhou, Shandong** i **Jiangxi.** Przyjrzyjmy się zatem bliżej tym partnerom północnego regionu Białorusi.

Po pierwsze, prowincja **Heilongjiang,** która jako pierwsza spośród wszystkich chińskich regionów nawiązała kontakty z obwodem witebskim – ponad dwadzieścia lat temu, w 2005 roku. W ciągu tych lat nawiązano również partnerstwa między miastami Witebsk i Harbin, Nowopolock i Weihai oraz Połock i Mudanjiang. W 2025 roku obwód witebski i prowincja Heilongjiang podpisały kolejny Plan wymiany i współpracy na lata 2025–2027, który pozwala „poszerzyć kontakty i zwiększyć stopień współpracy w najbardziej aktualnych obszarach"[69] , wśród których znajdują się: farmaceutyka, przetwórstwo drewna, przemysł spożywczy oraz przetwórstwo produktów chemicznych. Kluczowymi corocznymi wydarzeniami partnerów są targi „Harbin Expo" oraz Międzynarodowe Forum Inwestycyjne „Innowacje, inwestycje, perspektywy", które odbywa się w Witebsku.

Na przykład podczas 35. Międzynarodowych Targów Handlowo-Gospodarczych w Harbinie w maju 2026 roku, w których uczestniczyli przedstawiciele ponad czterdziestu krajów świata, zaprezentowano stoisko obwodu witebskiego, na którym pokazano szeroki asortyment towarów z regionu Przydwińskiego: od produktów mięsno-mlecznych i cukierniczych po wyroby przemysłowe. W szczególności swój potencjał eksportowy zaprezentowały: spółka z ograniczoną odpowiedzialnością „Vitella", prywatne przedsiębiorstwo „VIK – zdrowie zwierząt", spółka akcyjna „Dywany Witebskie" oraz regionalne przedsiębiorstwo handlowo-przemysłowe „Kombinat lniany w Orsza". W tym samym miejscu podpisano porozumienie między administracją wolnej strefy ekonomicznej „Witebsk" a spółką „Suyfenhe International

[68] Powiązania międzyregionalne, współpraca i kultura. Mikołaj Snopkow na forum w Gansu o priorytetach partnerstwa z ChRL [Źródło elektroniczne]. - 2026. - URL: https://pda.govemment.by/news/mezhregionalnye-svyazi-kooperaciya-i-kultura-nikolay-snopkov-na-forume- v-gansu-o-prioritetakh

[69] Drozdowa, N. Obwód witebski i chińska prowincja Heilongjiang podpisały plan wymiany i współpracy na lata 2025–2027 / N. Drozdowa // [Źródło elektroniczne]. - 2025. - URL: https://www.vitbichi.by/news/obshchestvo/vitebskaya oblast i kitayskaya provintsiya kheyluntszyan pod pisali plan obmena i sotrudnichestva na /

Trading Company „Wancai"" w sprawie zamiarów realizacji projektu inwestycyjnego. Ponadto w ramach rozmów z przedstawicielami spółki z ograniczoną odpowiedzialnością „Harbinowska Grupa Farmaceutyczna Biowakcyny" oraz Instytutu Weterynaryjnego w Harbinie omówiono kwestie związane z opracowaniem wspólnej technologii produkcji szczepionek przeciwko chorobom ptaków. „Harbinowski Instytut Badań Weterynaryjnych Chińskiej Akademii Nauk Rolniczych (HIBRI) planuje współpracę z Państwową Akademią Medycyny Weterynaryjnej w Witebsku (PAMVW) w zakresie opracowywania nowych szczepionek dla zwierząt domowych (towarzyskich), a także dla innych zwierząt o znaczeniu gospodarczym"[70] . Natomiast spółka KUP „Fabryka Cukiernicza Witebsk" otworzyła pierwszy oficjalny sklep na chińskiej platformie handlu elektronicznego JD.com.

Po drugie, prowincja **Guizhou,** która nawiązała partnerstwo z obwodem witebskim w 2015 roku, a w 2024 roku strony podpisały porozumienie o pogłębieniu wymiany partnerskiej i współpracy, a także plan działania na lata 2024–2026. W tym samym czasie przyjęto porozumienie o nawiązaniu stosunków partnerskich między miastami Guiyang i Witebsk. „Ponadto Akademia Nauk Rolniczych prowincji Guizhou oraz Obwodowe Laboratorium Weterynaryjne w Witebsku podpisały porozumienie o współpracy naukowo-technicznej"[71] . Rok później obwód i prowincja omówiły perspektywiczne kierunki współpracy, promocję towarów i usług z perspektywą współpracy inwestycyjnej, aby nawiązać partnerstwa w takich dziedzinach, jak technologie przyjazne dla środowiska, nowe źródła energii oraz technologie big data. W szczególności „witebski producent żywności dla dzieci „BelFood Production" zaprezentował szeroką gamę produktów pod własną marką, a także wytwarzanych na podstawie umów licencyjnych, oraz nowość – przekąskę dla dorosłych"[72] . Firma zarejestrowała się w specjalistycznym chińskim systemie , co umożliwia jej działalność na rynku Chin. Wszystkie te fakty wskazują, że przed stronami otwierają się nowe możliwości tworzenia wspólnych projektów.

Po trzecie, prowincja **Shandong,** która w 2019 roku podpisała pierwszą umowę o współpracy z obwodem witebskim. W maju 2025 roku na forum regionów partnerskich, które odbyło się w tej prowincji, zaprezentowały się przedsiębiorstwa z Orsza, Połocka, Brasławia, Werchniedwina i Witebska – a są to producenci wyrobów mięsno-mlecznych, lnu oraz preparatów farmaceutycznych i weterynaryjnych. Wówczas przedsiębiorstwa z obwodu witebskiego uzgodniły dostawy produktów do Shandong o wartości ponad stu milionów dolarów. W szczególności „Orszański

[70] Zakończyła się wizyta robocza delegacji regionu witebskiego pod przewodnictwem wiceprzewodniczącej obwodowego komitetu wykonawczego Anżeliki Nikitiny w Chinach [Źródło elektroniczne]. - 2026. - URL: https://vitebsk- region.gov.by/news/novosti/zavershilsya-rabochiy-vizit-delegatsii-vitebskogo-regiona-vo-glave-s- zamestitelem-predsedatelya-obli/

[71] Handel, nauka. Obwód witebski podpisał dokumenty o współpracy z Chinami [Źródło internetowe]. - 2026. - URL: https://www.belarus.by/ru/government/events/torgovlia-nauka- vitebskaja-oblast-podpisala-dokumentv-o-sotrudnichestve-s-kitaem i 176828.html

[72] Koczetow, S. Obwód witebski i chińska prowincja Guizhou są gotowe do rozwoju turystyki kulturowej oraz zacieśniania współpracy handlowo-gospodarczej / S. Koczetow // [Źródło elektroniczne]. - 2025. - URL: https://www.vitbiehi.by/news/obshehestvo/vitebshehina i kitayskaya provintsiya guyehzhou gotovy razvi vat kulturnyy turizm i narashehivat torg/

Kombinat Lniany dostarcza obecnie włókno bawełniane, a w przyszłości będzie eksportować tkaniny lniane i bieliznę. To już inny poziom przetwórstwa, inne dochody"[73] . Zawarto umowy dotyczące wspólnego produktu „BelVitunifarm" z największym koncernem – światowym liderem w produkcji preparatów farmaceutycznych i weterynaryjnych. Projekt białorusko-chiński planowało zrealizować również OJSC „Połock-Szkło Włókno". Ponadto zawarto porozumienia z dwiema chińskimi firmami w sprawie utworzenia gospodarstw szklarniowych do uprawy warzyw w uprawie zamkniętej. W marcu 2026 roku firma „Shandong Lisen Te Agrotechnology" ogłosiła projekt utworzenia gospodarstwa szklarniowego w rejonie orszańskim – w specjalnej strefie ekonomicznej „Bremino-Orsza", gdzie w szklarniach będą uprawiane pomidory, ogórki i truskawki. „Zostanie również urządzona strefa wystawowa, w której będą prezentowane nowoczesne technologie uprawy innych roślin. Przewidziano również niewielką strefę do eksperymentalnej uprawy nasion o wysokiej wydajności. Wstępnie powierzchnia gospodarstwa szklarniowego wyniesie 25 ha"[74] . Planuje się, że projekt ten może zostać zrealizowany w ciągu najbliższych dwóch–trzech lat.

W maju bieżącego roku w Witebsku odbyło się kolejne spotkanie z przedstawicielami prowincji Shandong, podczas którego podsumowano wyniki współpracy regionów białoruskiego i chińskiego w pierwszym kwartale 2026 roku, w którym obwód witebski odnotował półtorakrotny wzrost eksportu. Jednocześnie strony podkreśliły, że „potencjał współpracy obwodu witebskiego i prowincji Shandong przejawia się w wspólnej działalności przedsiębiorstw produkcyjnych, organizacji naukowych, instytucji kultury, edukacji, sportu i turystyki, a także w tworzeniu jak najbardziej sprzyjających warunków dla przyciągania inwestorów"[75] . Biorąc pod uwagę posiadane kompetencje, północny region Białorusi zaproponował współpracę w dziedzinie produkcji rolno-przemysłowej, w tym wymianę technologii, praktyk agronomicznych oraz selekcji roślin uprawnych. Tym bardziej, że obwód witebski dysponuje wystarczającymi zasobami surowcowymi – lasami, torfem i wodami mineralnymi. Istnieje zatem możliwość współpracy w zakresie wspólnego wydobycia, przetwarzania, produkcji i sprzedaży gotowych wyrobów. Przedsiębiorstwa obwodu są również gotowe rozważyć możliwości organizacji wspólnej produkcji w różnych gałęziach przemysłu – w przemyśle maszynowym, przemyśle lekkim oraz w produkcji materiałów budowlanych. Ważna jest również wymiana doświadczeń w zakresie automatyzacji i modernizacji procesów produkcyjnych. Ponadto rozmawiano o

[73] Puszniakowa, A. Produkcja lnu, obróbka drewna. W jakich gałęziach przemysłu obwód witebski zacieśni współpracę z Chinami / A. Puszniakowa // [Źródło elektroniczne]. - 2025. - URL: https://belta.by/regions/view/proizvodstvo-lna-derevoobrabotka-v-kakih-otrasliah-vitebskaia-oblast-usilit-sotrudniehestvo-s-kitaem-718113-2025/

[74] Pushnyakova, A. „Będą uprawiać pomidory, ogórki i truskawki". Inwestor z ChRL zbuduje kompleks szklarniowy w rejonie Orsha / A. Pushnyakova // [Źródło elektroniczne]. - 2026. - URL: https://belta.by/society/view/budut-vyraschivat-pomidory-ogurtsy-klubniku-investor-iz-knr-postroit- teplichnyj - kompleks-v-orshanskom-770761-2026/

[75] Aniskowicz, E. Delegacja z chińskiej prowincji Shandong odwiedza Witebsk. Jakie tematy znajdują się w programie wizyty? / E. Aniskowicz // [Źródło elektroniczne]. - 2026. - URL: https://belta.by/politics/view/delegatsiia-iz-kitaiskoi-provintsii-shandun-poseschaet-vitebsk-kakie-temy-v-povestke-vizita-780420-2026/

możliwości rozszerzenia eksportu białoruskich towarów do Shandong, w tym produktów mlecznych i sprzętu, a także o imporcie produktów wytwarzanych w tej prowincji. Wszystko to wskazuje, że strony aktywnie poszukują dodatkowych możliwości współpracy i osiągają całkiem niezłe wyniki.

Po czwarte, prowincja **Jiangxi,** z którą obwód witebski nawiązał stosunki partnerskie w 2022 roku. Współpraca z partnerami z tej prowincji nawiązały również Orsza, Połock i Witebsk. W październiku 2025 roku strony podpisały mapę drogową wymiany i współpracy na lata 2026–2028, która obejmuje konkretne działania na rzecz rozwoju obu regionów. W rzeczywistości dokument ten stanowi nowy etap współpracy, ponieważ dotyczy on współpracy „w dziedzinie edukacji i szkolenia kadr, w tym dla branż cyfryzacji i komunikacji, ponieważ prowincja ta jest pod tym względem dość rozwinięta: jedna trzecia gospodarki tego regionu opiera się właśnie na branży cyfryzacji"[76] . Chodzi o budowanie kompetencji nie tylko w dziedzinie edukacji, ale także w zakresie parków technologicznych i cyfryzacji przedsiębiorstw. Przypomnijmy, że prowincja Jiangxi jest pod względem przemysłowym wielobranżowa. Aktywnie rozwija się tam przemysł drzewny, a ponad połowa jej terytorium pokryta jest lasami. Ciekawostką jest jednak fakt, że całe drewno do produkcji mebli importują, w tym z Białorusi. W planie działania podpisanym w październiku ubiegłego roku strony postanowiły stworzyć centrum meblarskie, aby nie tylko produkować meble, ale także sprzedawać je do Gruzji, Azerbejdżanu, Uzbekistanu, , a także do krajów dalekiego zagranicy. Kolejną branżą, która wzbudziła zainteresowanie chińskich partnerów, stał się przemysł lekki. Z obwodu witebskiego do prowincji Jiangxi będą dostarczane tkaniny lniane, obuwie i odzież. Stamtąd natomiast – innowacyjny sprzęt dla branży farmaceutycznej i produkcji leków weterynaryjnych oraz maszyny do nowoczesnej produkcji w przemyśle spożywczym. Wreszcie kolejnym punktem styku interesów obwodu witebskiego i prowincji Jiangxi stała się medycyna. Ta chińska prowincja jest uważana za jednego z liderów w produkcji sprzętu medycznego. Dla obwodu witebskiego oznacza to więc możliwość poznania i opanowania nowych technologii oraz kompetencji w tej dziedzinie. Już w bieżącym roku postanowienia mapy drogowej dotyczące wymiany i współpracy będą realizowane w pełnym zakresie.

I ostatnia kwestia. Jak już wspomnieliśmy powyżej, obwód witebski ma w 2027 roku zorganizować forum inwestycyjne regionów z chińskimi miastami partnerskimi i partnerami na terytorium Chin oraz doprowadzić do podpisania umów inwestycyjnych dotyczących realizacji projektów na swoim terytorium. Wydaje się, że obwód witebski z powodzeniem sprosta tej odpowiedzialnej misji, ponieważ potencjał współpracy północnego regionu Białorusi z prowincjami **Heilongjiang, Guizhou, Shandong** i **Jiangxi,** o którym wspomnieliśmy powyżej, jest już konkretnie i z powodzeniem realizowany.

[76] Puszniakowa, A. Centrum meblarskie, edukacja. W jakich obszarach będą współpracować obwód witebski i chińska prowincja Jiangxi / A. Puszniakowa // [Źródło elektroniczne]. - 2025. - URL: https://belta.by/regions/view/mebelnyi-hab-obrazovanie-v-chem-budut-sotrudnichat-vitebskaia-oblast-i- chińska-prowincja-Jiangxi-745859-2025/

ROZDZIAŁ 5

Obwód brzeski: wkraczanie na innowacyjny poziom współpracy z chińskimi partnerami

W ostatnich latach we współpracy **obwodu brzeskiego** z Chińską Republiką Ludową osiągnięto całkiem niezłe wyniki. W szczególności Chiny znajdują się w pierwszej trójce partnerów handlowych południowo-zachodniego regionu Białorusi. „Obroty w handlu zagranicznym na koniec 2024 roku przekroczyły 444 mln dolarów. Ponadto, dzięki regularnej współpracy z przedstawicielami chińskiego biznesu, w ubiegłym roku napłynęło 18,8 mln dolarów bezpośrednich inwestycji zagranicznych. To 20,9 razy więcej niż w 2023 roku”[77] . W pierwszym półroczu 2025 roku wolumen handlu wzrósł od razu o kolejne 25 procent. Jednocześnie w jeszcze szybszym tempie rósł eksport regionu brzeskiego do Chin. Kolejny interesujący fakt: obroty giełdowe regionu brzeskiego z Chinami w 2025 roku wzrosły ponad trzykrotnie. O ile w 2024 roku wartość transakcji realizowanych za pośrednictwem Białoruskiej Uniwersalnej Giełdy Towarowej wyniosła ponad dwa miliony dolarów, o tyle już w ubiegłym roku przekroczyła siedem milionów dolarów. „Przedsiębiorstwa z regionu brzeskiego wysyłają do Chin produkty mięsne, tarcicę, mleko w proszku oraz masło”[78] .

Obwód brzeski ściśle współpracuje z czterema chińskimi prowincjami – Anhui, Liaoning, Hubei i Shanxi. W 2025 roku najskuteczniej rozwijały się relacje partnerskie z niektórymi z nich. W szczególności stosunki partnerskie z **prowincją Anhui** nawiązano już we wrześniu 2017 roku. Wówczas pierwsze kroki podjęto w dziedzinie edukacji. W 2018 roku na Uniwersytecie w Anhui otwarto Centrum Studiów nad Białorusią. Partnerem przedsięwzięcia był Państwowy Uniwersytet w Brześciu im. A.S. Puszkin. Dwa lata później na tej uczelni utworzono Instytut Konfucjusza. Obecnie język chiński i kulturę chińską studiuje tam około 500 słuchaczy w 35 grupach dydaktycznych. W tym samym czasie firmy JAC Motors i OJSC „Brestmash” podjęły się realizacji wspólnego projektu i dokonały „znaczącego skoku z czterech samochodów wyprodukowanych w 2017 roku do 900 w 2024 roku”[79] . Następnie dwa regiony – białoruski i chiński – podpisały plan działań w zakresie współpracy handlowo-gospodarczej, naukowo-technicznej i kulturalnej na lata 2023–2025.

W sierpniu ubiegłego roku strony postanowiły opracować mapę drogową współpracy do 2030 roku, aby pogłębić relacje w różnych obszarach. W szczególności, aby „na bazie przedsiębiorstwa „Brestmash” zorganizować produkcję lekkich samochodów ciężarowych o ładowności od 3 do 8 ton oraz pickupów”[80] . Już w grudniu 2025 roku

[77] Handel, medycyna, turystyka. Obwód brzeski i prowincja Liaoning będą rozwijać stosunki partnerskie [Źródło elektroniczne]. - 2025. - URL: https://belta.by/regions/view/torgovlia- medycyna-turystyka-obwod brzeski-i-prowincja-liaoning-budut-razvivat-sotrudnichestvo-partnerskoe-709155-2025/

[78] Obroty giełdowe towarów między Chinami a obwodem brzeskim wzrosły w ciągu roku ponad trzykrotnie [Źródło internetowe]. - 2025. - URL: https://belta.by/economics/view/birzhevoi-tovarooborot-mezhdu- kitaem-i-brestskoi-oblastiiu-za-god-vyros-bolee-chem-vtroe-752985-2025/

[79] Rozwój stosunków partnerskich, wspólne projekty. Co prowincja Anhui oferuje obwodowi brzeskiemu [Źródło internetowe]. - 2025. - URL: https://belta.by/regions/view/rasshirenie- pobratimskih-sviazei-sovmestnye-proekty-chto-predlagaet-provintsiia-anhoi-brestskoi-oblasti-731526-2025/

[80] Obwód brzeski i prowincja Anhui opracują plan współpracy do 2030 roku [Źródło elektroniczne]. - 2025. -

przedsiębiorstwo z Brestu podpisało z chińskimi partnerami umowę na dostawę 200 zestawów do montażu w bieżącym roku, przeznaczonych do produkcji tych samochodów ciężarowych. „Obecnie opracowywane są plany dotyczące inwestycji i wzrostu wielkości produkcji, a także działania mające na celu rozwój lokalizacji. Złożono zamówienie na pierwsze podzespoły. Produkcję pierwszych pojazdów planuje się rozpocząć w pierwszym kwartale 2026 roku”[81] . Ponadto obwód brzeski jest zainteresowany partnerstwem z kolejną firmą z prowincji Anhui. Chodzi o projekt utworzenia na terenie tego białoruskiego regionu zakładu produkującego urządzenia dźwigowo-transportowe. Strony omawiają już „różne warianty: od utworzenia wspólnego przedsiębiorstwa po założenie własnej firmy oferującej pełen zakres usług”[82] .

Ponadto w grudniu 2025 roku Obwodowy Komitet Wykonawczy w Brześciu podpisał memoranda z partnerami z prowincji Anhui „w sprawie zamiaru rozszerzenia partnerstwa strategicznego i utworzenia nowej linii produkcyjnej styropianu”[83] oraz w sprawie utworzenia centrum badań i rozwoju. Wreszcie strona brzeska zaproponowała możliwość realizacji wspólnego projektu pilotażowego dotyczącego uruchomienia bezpośredniego połączenia lotniczego Brest – Hefei. Wszystkie te propozycje zostaną uwzględnione w planie rozwoju współpracy obwodu brzeskiego z prowincją Anhui na lata 2026–2027, który obejmie kwestie z zakresu współpracy humanitarnej oraz społeczno-kulturalnej, a także propozycje dotyczące gospodarki i współpracy inwestycyjnej.

Jeśli chodzi o **prowincję Liaoning,** to umowa o partnerstwie z nią została podpisana wiosną 2023 roku. Już po roku regiony te podjęły pierwsze kroki w kierunku nawiązania stosunków gospodarczych. Strony oświadczyły wówczas, że „dążą do wszechstronnej współpracy. Szczególnym zainteresowaniem cieszy się współpraca w dziedzinie gospodarki, przemysłu, motoryzacji, rolnictwa, a także w sektorach opieki zdrowotnej, edukacji, sportu, kultury i turystyki”[84] . Już na początku czerwca 2024 roku Brześć i miasto Dalian, położone w prowincji Liaoning, zawarły umowę o przyjaźni i współpracy oraz określiły pierwsze obszary wspólnych działań – od turystyki po gospodarkę. Po pierwsze, w Dalianie dobrze rozwinięta jest turystyka oraz sektor hotelarski. Istnieje również duże zainteresowanie pozyskaniem chińskiego inwestora do budowy hotelu w Brześciu. Drugim kierunkiem jest sektor edukacyjny.

FOR AUTHOR USE ONLY

URL: https://belta.by/regions/view/brestskai a-oblast-i -provintsii a-anhoi - razrabotaiut-dorozhnuiu-kartu-sotrudnichestva-po-2030-god-731511-2025/

[81] Pierwszą partię lekkich samochodów ciężarowych w zakładzie „Brestmash” planuje się wyprodukować w 2026 roku [Źródło internetowe]. - 2025. - URL: https://belta.by/economics/view/pervuiu-partiiu-malotonnazhnyh- gruzovikov-na-brestmashe-planiruiut-vypustit-v-2026-godu-753456-2025/

[82] W obwodzie brzeskim może zostać nawiązana współpraca z firmą z ChRL w zakresie produkcji sprzętu dźwigowo-transportowego [Źródło internetowe]. - 2025. - URL: https://belta.by/economics/view/v-brestskoi-oblasti-s-kompaniei-iz-knr-mogut-naladit-vypusk-podiemno-transportnogo-oborudovaniia-753365-2025/

[83] Podgornij, O. Bezpośrednie połączenie lotnicze, supercieplarnie i nowe zakłady: region brzeski buduje mosty z Chinami / O. Podgornij // [Zasób elektroniczny]. - 2025. - URL: https://bvn.by/2025/12/12/priamoi -reis-superteplicy- i-novye-zavody-brestchina-stroit-mosty-s-kitaem/

[84] Gospodarka, medycyna, turystyka. Obwód brzeski i prowincja Liaoning dążą do zacieśnienia współpracy [Źródło internetowe]. - 2024. - URL: https://belta.by/regions/view/ekonomika- meditsina-turizm-brestskaia-oblast-i-provintsiia-liaonin-natseleny-ukrepliat-sotrudnichestvo-638402-2024/

W Dalianie znajdują się dwa uniwersytety oraz około dziesięciu państwowych uczelni wyższych, co otwiera szerokie możliwości współpracy. Po trzecie, „strony dostrzegają również możliwości wspólnej pracy w dziedzinie medycyny. Placówki służby zdrowia już nawiązują kontakty”[85] . W szczególności tego samego dnia memorandum o współpracy podpisały Centralny Szpital Miejski w Brześciu oraz Uniwersytet Tradycyjnej Medycyny Chińskiej w Liaoning. Brześć jest szczególnie zainteresowany budową maszyn, motoryzacją, elektroniką i szeregiem innych dziedzin.

W kwietniu 2025 roku delegacja obwodu brzeskiego odwiedziła tę chińską prowincję, gdzie przyjęła plan działania na lata 2025–2027 dotyczący dalszego rozwijania stosunków partnerskich między regionami w celu zacieśniania więzi w różnych dziedzinach – w gospodarce, handlu, edukacji, służbie zdrowia, kulturze, turystyce i sporcie. W szczególności przedsiębiorstwa z regionu brzesko-miejskiego w ramach tej wizyty podpisały protokoły o współpracy z trzema chińskimi korporacjami. Umowę o przedłużeniu kontraktu z chińskimi partnerami podpisała spółka OJSC „Sawuszkin Produkt”. Spółka zarządzająca holdingu „Koncern Brestmiasomolprom” przedłużyła dwie umowy o współpracy. Przy czym „umowy o łącznej wartości 320 milionów juanów zapewniają stabilne dostawy naszych produktów mięsnych i mlecznych na rynek chiński, który charakteryzuje się wysokimi wymaganiami jakościowymi”[86] oraz otwierają dodatkowe perspektywy.

Ponadto podpisano memorandum inwestycyjne między Republikańskim Centrum Naukowo-Praktycznym Transfuzjologii i Biotechnologii Medycznych a chińskimi przedsiębiorstwami. Chodzi o to, że w Ganczewiczach budowana jest fabryka produkująca albuminę i immunoglobuliny, czego nie ma na terytorium Wspólnoty Niepodległych Państw. Jest to wyjątkowe przedsiębiorstwo. Z pomocą partnerów z Chin zakład ten ma być rozwijany, a „ma tam powstać cały klaster”. Chodzi o przetwarzanie alkoholu, który pozostanie po produkcji albuminy i immunoglobuliny, co pozwoli <...> zaoszczędzić około 2 mln dolarów rocznie na produkcji alkoholu. Dotyczy to również produkcji worków na osocze krew oraz ogólnie na krew”[87] .

W ramach tej wizyty delegacji z południowo-zachodniego regionu Białorusi w prowincji Liaoning zidentyfikowano również nowe punkty styku z miastem Dalian – w dziedzinie przemysłu. A konkretnie – z lokalną fabryką obrabiarek. Warto zauważyć, że w przemyśle obwodu brzeskiego trwają prace nad gruntowną modernizacją, dlatego potrzebny jest nowoczesny sprzęt. A „sprzęt chińskich producentów spełnia wszystkie parametry jakościowe”[88] . W rezultacie osiągnięto

FOR AUTHOR USE ONLY

[85] Brześć i chiński Dalian podpisały umowę o przyjaźni i współpracy [Źródło internetowe]. - 2024. - URL: https://belta.by/regions/view/brest-i-kitaiskii-dalian-podpisali-soglashenie-o- druzhbe-i-sotrudnichestve-638390-2024/

[86] Przedsiębiorstwa z obwodu brzeskiego podpisały protokoły o współpracy z korporacjami z prowincji Liaoning [Źródło internetowe]. - 2025. - URL: https://belta.by/regions/view/predpriiatiia- brestskoi-oblasti-podpisali-memorandumy-o-sotrudnichestve-s-korporatsiiami-provintsii-709408-2025/

[87] Obwód brzeski i prowincja Liaoning będą współpracować w dziedzinie farmakologii, przemysłu i uprawy roślin [Źródło internetowe]. - 2025. - URL: https://belta.by/regions/view/brestskaia-oblast-i- provintsija-ljaonin-budut-rabotat-v-farmakologii-promyshlennosti-i-rastenievodstve-710318-2025/

[88] Obwód brzeski dostrzega duże perspektywy we współpracy z chińskim Dalianem w dziedzinie przemysłu [Źródło elektroniczne]. - 2025. - URL: https://belta.by/regions/view/brestskaia-oblast- widzi-duże-perspektywy-

porozumienia dotyczące Pinskiej Stoczni Budowy i Remontu Statków ze stoczniami znajdującymi się w mieście Dalian. Planuje się, że w najbliższym czasie chińscy specjaliści techniczni odwiedzą białoruskie przedsiębiorstwo, aby ocenić możliwości budowy statków w Pinsku.

Jednym z punktów wizyty delegacji z obwodu brzeskiego była Akademia Nauk Rolniczych w Liaoning. Znaleziono punkty wspólne w kilku kwestiach. Po pierwsze, jest to produkcja grzybów. W obwodzie brzeskim uprawia się boczniaki i pieczarki, ale chińscy partnerzy dysponują ogromną liczbą gatunków grzybów, które są zdrowe i które można uprawiać na Białorusi. Po drugie, uprawa kwiatów. W obwodzie brzeskim znajduje się gospodarstwo rolne „Nakhodka Polesia", które uprawia tulipany. Dzięki współpracy z chińskimi partnerami mogą tam pojawić się nowe odmiany kwiatów, które będą dalej uprawiane, w tym w gospodarstwach leśnych. Po trzecie, chodzi o kukurydzę, która daje ogromne kolby. Ma to duże znaczenie dla zapewnienia paszy w południowo-zachodnim regionie Białorusi. Po czwarte, rozważa się kwestię pozyskania chińskich inwestorów do modernizacji kompleksu szklarniowego „Berestie", na terenie którego planuje się budowę dodatkowych szklarni z wykorzystaniem nowych technologii. Ponadto w obwodzie brzeskim rozważa się możliwość utworzenia kolejnego kompleksu szklarniowego w celu zwiększenia produkcji warzyw i zieleniny.

Wreszcie, jeśli chodzi o rozwój współpracy partnerskiej, oprócz Brześcia, Baranowicze i Pińsk mogą nawiązać partnerstwo z miastami Benxi i Laoyang w chińskiej prowincji Liaoning. W szczególności „Benxi, podobnie jak Baranowicze, jest miastem przemysłowym, co również otwiera szerokie perspektywy dla korzystnej współpracy. Dotyczy to między innymi przemysłu ciężkiego i budowy obrabiarek"[89] . Z kolei na przykład Pinsk i Liaoyang słyną z produkcji w przemyśle lekkim. Jak widać, obwód brzeski i chińska prowincja Liaoning zamierzają współpracować w wielu dziedzinach, w tym w farmakologii, przemyśle stoczniowym, produkcji obrabiarek oraz uprawie roślin. A to, jak to się mówi, dopiero początek.

W 2025 roku zintensyfikowano kontakty południowo-zachodniego regionu Białorusi również z szeregiem innych chińskich prowincji. W szczególności z **prowincją Guangdong.** Chodzi o to, że już w maju w Baranowiczach otwarto fabrykę produkującą sprzęt AGD, która została umieszczona na terenie lokalnego zakładu produkującego linie automatyczne. Ze strony chińskiej projektem zajęła się firma Midea, założona w 1968 roku w prowincji Guangdong, która produkuje sprzęt AGD oraz przemysłowe systemy wentylacyjne i klimatyzacyjne. W maju 2024 roku firma ta zarejestrowała w wolnej strefie ekonomicznej „Brześć" przedsiębiorstwo „Midea Refrigerator Manufacturing" jako rezydenta WSE, które zajęło się tą sprawą. „W ramach realizacji tego projektu na Białoruś przyciągnięto 28,8 mln dolarów inwestycji

FOR AUTHORISED USE ONLY

we-współpracy-z-chińskim-Dalianem-w-przemysł-709689-2025/

[89] Baranowicze i Pinsk mogą zyskać miasta partnerskie w chińskiej prowincji Liaoning [Źródło internetowe]. - 2025. - URL: https://belta.by/regions/view/u-baranovichei-i-pinska-mogut-poiavitsia-pobratimy- v-kitajskoj-provintsii-liaonin-710326-2025/

zagranicznych i sprowadzono unikalny sprzęt technologiczny”[90] . Na odnowionych powierzchniach produkcyjnych Baranowickiej Fabryki Linii Automatycznych, o powierzchni przekraczającej 35 tysięcy metrów kwadratowych, „zainstalowano ponad 350 sztuk nowego sprzętu”[91] . Biznesplan przewiduje inwestycje finansowe w kapitał podstawowy w ciągu pięciu lat. Przewidywana wydajność zakładu wynosi do miliona lodówek rocznie. Jednocześnie „w zakładzie planuje się produkcję nie tylko lodówek, ale także innych urządzeń AGD”[92] . Wszystko to wskazuje, że ten innowacyjny projekt charakteryzuje się wysokim stopniem lokalizacji i wnosi znaczący wkład w rozwój gospodarki obwodu brzeskiego. Jest to udany przykład współpracy w dziedzinie przemysłu i inwestycji, który służy pogłębianiu i rozwijaniu stosunków wszechstronnego partnerstwa strategicznego między Białorusią a Chinami.

W sierpniu ubiegłego roku w Brześciu przebywała również delegacja przedsiębiorców z **prowincji Henan,** którzy odwiedzili nie tylko stolicę obwodu, ale także Baranowicze, rejonów Żabinkowskie, Liachowicze i Kamieniec, gdzie strona chińska wyraziła chęć nawiązania współpracy w zakresie przemysłu torfowego, produkcji transportu elektrycznego, dostaw sprzętu przemysłowego dla różnych gałęzi gospodarki, a także inwestowania w projekty i uruchomienia wspólnej produkcji. „W wyniku tej podróży podpisano już umowę między firmą z naszej [chińskiej] delegacji a fabryką brykietów torfowych. Istnieje również wstępne porozumienie o współpracy w zakresie transportu elektrycznego”[93] . A to dopiero pierwsze kroki w nawiązywaniu stosunków między obwodem brzeskim a prowincją Henan.

W grudniu ubiegłego roku już w **Szanghaju** przedsiębiorstwa z regionu brzeskiego podpisały z chińskimi partnerami kontrakty o wartości siedmiu milionów dolarów. „Swoje produkty będą dostarczać zakład mięsny w Berezowie oraz fabryka masła i serów w Kobryniu”[94] . Podpisano również umowę między brzeską fabryką napojów alkoholowych „Belalko” a chińskimi partnerami w sprawie dostaw tej produkcji do Chin. Tam też brzeski obwodowy komitet wykonawczy zawarł z partnerami z Szanghaju – firmami CHINA TRIUMPH INTERNATIONAL ENGINEERING CO., LTD oraz WEIFANG SAINPOLY GREENHOUSE EQUIPMENT CO., LTD – umowę o wspólnej inwestycji o wartości dziesiątek milionów dolarów w budowę kompleksów szklarniowych do uprawy warzyw w obwodzie brzeskim.

EGZEMPLARZ ARCHIWALNY

[90] Dlaczego firma Midea przeniosła produkcję lodówek z Rosji na Białoruś [Źródło internetowe]. – 2025. – URL: https://ibmedia.by/news/pochemu-midea-perenesla-sborku-holodilnikov-iz-rossii-v-belarus/

[91] Rezydent specjalnej strefy ekonomicznej „Brześć” z kapitałem chińskim uruchomił produkcję sprzętu chłodniczego w Baranowiczach [Źródło elektroniczne źródło]. – 2025. - URL: https://primepress.by/news/kompanii/rezident sez brest s kitayskim kapitalom zapustil proizvodstvo kho lodilnogo oborudovaniya v baranovi-52526/

[92] Labierko, J. W Baranowicach otwarto wspólną z chińską firmą Midea fabrykę lodówek / J. Labierko // [Źródło elektroniczne]. - 2025. - URL: https://officelife.media/news/62977-v-nbsp- baranovichakh-otkryli-sovmestnyy-s-nbsp-kitayskov-midea-zavod-kholodilnikov/

[93] Inwestycje, utworzenie spółki joint venture. Przedsiębiorcy z chińskiej prowincji Henan są zainteresowani współpracą z obwodem brzeskim [Źródło elektroniczne]. - 2025. - URL: https://belta.by/economics/view/investitsii- sozdanie-sp-biznesu-kitajskoi -provintsii-henan-interesno-sotrudnichestvo-s-brestskoj -732111-2025/

[94] Przedsiębiorstwa z obwodu brzeskiego podpisały umowy o wartości 7 mln dolarów z chińskimi partnerami [Źródło internetowe]. - 2025. - URL: https://belta.by/regions/view/predpriiatiia-brestskoi-oblasti- podpisali-kontrakty-na-7-mln-s-kitaiskimi-partnerami-752825-2025/

„Wykorzystanie najnowocześniejszych chińskich technologii pozwoli zwiększyć wielkość upraw warzyw w okresie międzysezonowym. W pierwszym etapie mowa jest o budowie super szklarni o powierzchni 1,75 ha. Celem na przyszłość są nowoczesne kompleksy o znacznie większej powierzchni"[95] . Zakład ten będzie mógł swobodnie sprzedawać swoją produkcję na ogromnym rynku Euroazjatyckiej Unii Gospodarczej, który liczy ponad 140 milionów konsumentów.

Podsumujmy. Wszystkie te fakty wskazują, że w 2025 roku obwód brzeski otworzył nowe horyzonty współpracy z chińskimi partnerami, których istotą jest rozwój współpracy technologicznej i inwestycyjnej w celu osiągnięcia innowacyjnego poziomu międzyregionalnych relacji partnerskich między Białorusią a Chinami.

FOR AUTHOR USE ONLY

[95] Komitet Wykonawczy Obwodu Brzeskiego wraz z partnerami z ChRL realizuje projekt inwestycyjny dotyczący budowy kompleksów szklarniowych [Źródło internetowe]. - 2025. - URL: https://belta.by/regions/view/brestskij-oblispolkom-s- partnerami-iz-knr-realizuet-investproekt-po-stroitelstvu-teplichnyh-kompleksov-752843-2025/

Bibliografia

1. W Białorusi w ciągu ostatnich pięciu lat trzykrotnie wzrosła liczba studentów z Chin [Źródło elektroniczne]. - 2024. - URL: https://belta.by/society/view/v- belarusi-za-poslednie-pjat-let-v-tri-raza-vyroslo-chislo-studentov-iz-kitaja-669005- 2024/
2. Iwanec: we współpracy z Chińską Republiką Ludową realizujemy zakrojone na szeroką skalę projekty i programy edukacyjne oraz naukowe [Źródło internetowe]. – 2025. - URL: https://belta.by/society/view/ivanets-v-sotrudnichestve-s-knr-realizovyvaem-masshtabnye-obrazovatelnye-i-nauchnye-proekty-i-programmy-714410-2025/
3. W Urumchi otwarto chińsko-białoruskie centrum wymiany humanitarnej [Zasób elektroniczny źródło]. - 2025. - URL: https://belta.by/society/view/kitaj sko-belorusskij -tsentr-gumanitarnyh-obmenov-otkryli-v-urumchi-714177-2025/
4. Uniwersytet Białoruski zawarł umowy o współpracy z wiodącymi uczelniami w Chinach [Źródło elektroniczne]. - 2024. - URL: https://belta.by/society/view/bgu-zakljuchil- soglashenija-o-sotrudnichestve-s-veduschimi-vuzami-kitaja-667159-2024/
5. Uniwersytet w Bishkeku i Uniwersytet Pekiński utworzą centrum badań naukowych w dziedzinie nauk podstawowych [Zasób elektroniczny źródło]. - 2024. - URL: https://belta.by/society/view/bgu-i-pekinskij-universitet-sozdadut-tsentr-fundamentalnyh-nauchnyh-issledovanij-673112-2024/
6. Centra innowacyjne i edukacyjne Uniwersytetu Państwowego w Baku powstaną w Chinach [Źródło elektroniczne źródło]. - 2024. - URL: https://belta.by/society/view/innovatsionnye-i-obrazovatelnye-tsentry-bgu-pojavjatsja-v-kitae-673790-2024/
7. Uniwersytet Biłhorodzki i Uniwersytet w Kantonie uruchomią wspólny program edukacyjny z zakresu zarządzania [Źródło elektroniczne]. - 2024. - URL: https://belta.by/special/society/view/bgu-i-guanchzhouskij-universitet-otkrojut-sovmestnuju-obrazovatelnuju-programmu-po-menedzhmentu-680651-2024/
8. Umowę o wspólnym kształceniu studentów podpisały Uniwersytet Państwowy w Baku (BGU) oraz chiński Instytut Edukacji Innowacyjnej [Źródło internetowe]. - 2024. - URL: https://belta.by/society/view/soglashenie-o-sovmestnoi-podgotovke-studentov-podpisali-bgu-i-kitajskij-institut-innovatsionnogo-684104-2024/
9. Uniwersytet Państwowy w Białorusi planuje otworzyć filie w Chinach [Źródło internetowe]. - 2024. - URL: https://belta.by/society/view/belgosuniversitet-planiruet-otkryt-filialy-v-kitae-683983-2024/
10. BGU i Wschodniochiński Uniwersytet Pedagogiczny zintensyfikują współpracę [Źródło internetowe]. – 2024. – URL: https://belta.by/society/view/bgu-i-vostochno-kitajskij-pedagogicheskij-universitet-aktiviziruiut-sotrudnichestvo-684461-2024
11. Rozszerzenie współpracy w dziedzinie edukacji i nauki. Uniwersytet Państwowy w Baku podpisał pakiet dokumentów z chińskimi uczelniami wyższymi [Źródło

MATERIAŁ ROBOCZY

elektroniczne]. - 2025. - URL: https://belta.by/society/view/rasshirenie-kontaktov-v-sfere-obrazovanija-i- nauki-paket-dokumentov-podpisal-bgu-s-kitajskimi-vuzami-714916-2025/
12. Wspólne programy, promowanie wartości kulturowych. Uniwersytet Białoruski i chińskie uczelnie zacieśniają współpracę [Zasób elektroniczny]. - 2025. - URL: https://belta.by/society/view/sovmestnye-programmy-prodvizhenie-kulturnyh-tsennostej-bgu-i-vuzy-kitaja-aktivizirujut-sotrudnichestvo-718450-2025/
13. Białorusko-chiński Centrum Badań Naukowych
został otwarty na Uniwersytecie Białoruskim [Źródło elektroniczne]. - 2025. - URL: https://belta.by/society/view/belorussko-kitajskij-tsentr-fundamentalnyh-nauchnyh-issledovanij-otkrylsja-v-bgu-726562-2025/
14. Uniwersytet Biłhorodzki i Uniwersytet w Dalianie otworzyły laboratorium sprzętu i urządzeń przemysłowych [Źródło internetowe]. - 2025. - URL: https://belta.by/society/view/bgu-i-daljanskij-universitet-otkryli-laboratoriju-promyshlennogo-oborudovanija-i-priborov-742938-2025/
15. Wyniki działalności międzynarodowej zaprezentowano na BSU [Źródło elektroniczne]. - 2024. - URL: https://bsu.by/news/itogi-mezhdunarodnoy-deyatelnosti-predstavleny-v-bgu-d/
16. BITU i Uniwersytet Północno-Wschodni utworzą wspólny wydział technologii chińskich [Zasób elektroniczny]. - 2025. - URL: https://belta.by/society/view/bntu-i-severo-vostochnyj-universitet-sozdadut- sovmestnyj-fakultet-kitajskih-tehnologij-735743-2025/
17. Wspólne studia magisterskie, mobilność studencka. Uniwersytet Państwowy w Grodnie i Uniwersytet Technologiczny w Chengdu nakreśliły wspólne plany [Źródło internetowe]. - 2025. - URL: https://belta.by/special/regions/view/sovmestnaja-magistratura-mobilność-studencka-GrSU-i-Uniwersytet-Technologiczny-w-Chengdu-ustaliły-746739-2025/
18. Ponad 140 studentów zostało przyjętych do wspólnej uczelni Uniwersytetu Huaiyin i BGPU [Źródło elektroniczne]. – 2025. – URL: https://belta.by/society/view/bolee-140-studentov-zachisleny-v-sovmestnyj-obrazovatelnyj-institut-huajinskogo-universiteta-i-bgpu-749319-2025/
19. Białoruś i Chiny podpisały deklarację o pogłębieniu współpracy w zakresie szkolnictwa wyższego [Źródło elektroniczne]. - 2025. - URL: https://belta.by/society/view/belarus-i-kitaj-podpisali-deklaratsiju-ob-uglublenii-sotrudnichestva-v-vysshem-obrazovanii-742869-2025/
20. W ciągu ostatnich dwóch lat podpisano ponad 170 bezpośrednich umów między uczelniami wyższymi na Białorusi i w Chinach [Źródło elektroniczne]. - 2025. - URL: https://belta.by/society/view/bolee-170-prjamyh-dogovorov-mezhdu-vuzami- belarusi-i-kitaja-podpisano-za-poslednie-dva-goda-742934-2025/
21. Zhang Wenquan: Białoruś i Chiny wspólnie stworzyły 34 platformy współpracy naukowej wysokiego szczebla [Źródło elektroniczne]. - 2026. - URL: https://belta.by/society/view/chzhan-venchuan-belarus-i-kitaj- sovmestno-sozdali-34-

FOR AUTHOR USE ONLY

vysokourovnevye-platformy-nauchnogo-762148-2026/
22. Optymalizacja w produkcji i logistyce. Naukowcy z Białorusi i Chin utworzą wspólne laboratorium [Źródło internetowe]. - 2025. - URL: https://belta.by/society/view/optimizatsija-v-proizvodstve-i-logistike-uchenye-belarusi-i-kitaja-sozdadut-sovmestnuju-laboratoriju-716414-2025/
23. Instytucje naukowe Białorusi i Chin utworzyły wspólne laboratorium zajmujące się wdrażaniem technologii sztucznej inteligencji [Źródło internetowe]. - 2025. - URL: https://belta.by/society/view/nauchnye-organizatsii-belarusi-i-kitaja-sozdali-sovmestnuju-laboratoriju-po-vnedreniju-tehnologij-ii-737714-2025/
24. Białoruś i chińska prowincja Shandong podpisały pakiet dokumentów dotyczących współpracy naukowej [Źródło elektroniczne]. - 2025. - URL: https://belta.by/society/view/belarus-i-kitaj skaj a-provintsij a-shandun-podpisali-paket- dokumentov-o-nauchnom-sotrudnichestve-753206-2025/
25. HAH na Białorusi zacieśnia współpracę z ChRL w dziedzinie biotechnologii i mikroelektroniki [Źródło internetowe]. - 2026. - URL: https://belta.by/society/view/nan-belarusi-aktiviziruet-sotrudnichestvo-s-knr-v-oblasti-biotehnologij-i-mikroelektroniki-769235-2026/
26. NAC Białorusi oraz Chiński Instytut Optyki i Informatyki Elektronicznej planują otworzyć wspólne laboratorium [Źródło internetowe]. - 2026. - URL: https://belta.by/society/view/nan-belarusi-i-institut-optiki-i-elektronnoj-informatiki-kitaja-planirujut-otkryt-sovmestnuju-774055-2026/
27. Dziedzina ICT, materiałoznawstwo. W Narodowej Akademii Nauk Białorusi omówiono rozszerzenie współpracy z prowincją Jiangsu [Źródło elektroniczne]. - 2026. - URL: https://belta.by/society/view/sfera-ikt-materialovedenie-v-nan-belarusi-obsudili-rasshirenie-sotrudnichestva-s-provintsiej-tszjansu-775894-2026/
28. Białoruska Akademia Nauk i chińskie przedsiębiorstwa określiły perspektywy współpracy w dziedzinie innowacji [Źródło elektroniczne]. - 2026. - URL: https://belta.by/economics/view/nan-belarusi-i-kitajskie-kompanii-opredelili-perspektivy-sotrudnichestva-v-sfere-innovatsij-779141-2026/
29. Partnerzy z Białorusi i Chin podpisali nową umowę w dziedzinie technologii medycznych [Źródło źródło]. - 2026. - URL: https://belta.by/society/view/novoe-soglashenie-v-oblasti-medtehnologij-podpisali-partnery-iz-belarusi-i-kitaja-781549-2026/
30. NAC Białorusi i Chińska Akademia Nauk omówiły przeprowadzenie wspólnych badań [Źródło elektroniczne]. – 2026. – URL: https://belta.by/society/view/nan-belarusi-i-kitajskaja-akademija-nauk-obsudili-provedenie-sovmestnyh-issledovanij-782845-2026/
31. NAC Białorusi i Chińska Akademia Nauk podpisały umowę o współpracy [Zasób elektroniczny źródło]. - 2025. - URL: https://belta.by/society/view/nan-belarusi-i-kitajskaja-akademija-nauk-podpisali-soglashenie-o-sotrudnichestve-719187-2025/
32. Ogłoszono konkursy na flagowe i naukowo-techniczne projekty białorusko-

FOR AUTHOR USE ONLY

chińskie [Źródło źródło]. - 2026. - URL: https://belta.by/society/view/obij avleny-konkursy-belorussko-kitaj skih-flagmanskih-i-nauchno-tehnicheskih-proektov-779399-2026/
33. Ponad 150 przedsiębiorstw realizuje projekty w parku przemysłowym „Wielki Kamień" [Źródło źródło]. - 2025. - URL: https://belta.by/society/view/bolee-150-predprijatij-realizujut-proekty-v-industrialnom-parke-velikij-kamen-733790-2025/
34. Nowy rezydent parku opracuje platformę programową dla samochodów [Źródło źródło]. - 2025. - URL: https://belta.by/economics/view/novyj-rezident-parka-razrabotaet-programmnuju-platformu-dlja-avtomobilej-713923-2025/
35. Podczas obchodów jubileuszu „Wielkiego Kamienia" w parku zarejestrowano 150. mieszkańca [Źródło internetowe]. - 2025. - URL: https://belta.by/economics/view/vo-vremja-prazdnovanija-jubileja-velikogo-kamnja-v-parke-byl-zaregistrirovan-150-j-rezident-714546-2025/
36. Nowi rezydenci „Wielkiego Kamienia" będą produkować linie do przetwórstwa lnu oraz składniki dla przemysłu spożywczego [Źródło internetowe]. - 2025. - URL: https://belta.by/economics/view/novye-rezidenty-velikogo-kamnja-budut- vypuskat-linii-po-pererabotke-lna-i-ingredienty-dlja-pischeproma-717204-2025/
37. W „Wielkim Kamieniu" otwarto zakład produkujący innowacyjne preparaty weterynaryjne [Źródło internetowe]. - 2025. - URL: https://belta.by/special/economics/view/zavod-po-vypusku-innovatsionnyh-preparatov-dlja-veterinarii-otkryt-v-velikom-kamne-718202-2025/
38. Turecka firma nabyła działkę w „Wielkim Kamieniu" [Zasób elektroniczny źródło]. - 2025. - URL: https://belta.by/special/economics/view/turetskaj a-kompanij a-priobrela-zemelnyj - uchastok-v-velikom-kamne-717664-2025/
39. Elektroniczna platforma handlowa i środki transportu. W „Wielkim Kamieniu" pojawiło się dwóch nowych rezydentów [Źródło internetowe]. - 2025. - URL: https://belta.by/economics/view/elektronnaja-torgovaja-platforma-i-sredstva-mobilnosti-v-velikom-kamne-dva-novyh-rezidenta-724161-2025/
40. W „Wielkim Kamieniu" zarejestrowano trzech nowych mieszkańców [Źródło elektroniczne źródło]. - 2025. - URL: https://www.belarus.by/ru/business/business-news/v-velikom-kamne-zaregistrirovany-tri-novyx-rezidenta i 0000195499.html
41. Nowy rezydent „Wielkiego Kamienia" planuje zrealizować projekt w dziedzinie biotechnologii [Źródło internetowe]. - 2025. - URL: https://belta.by/economics/view/novyj-rezident-velikogo-kamnja-planiruet- realizovat-proekt-v-oblasti-biotehnologij-733156-2025/
42. W parku zarejestrowano dwóch rezydentów [Źródło elektroniczne]. - 2025. - Adres URL: https://industrialpark.by/novosti/2025/v parke zaregistrirovany dva rezidenta/

FOR AUTHORISED USE ONLY

43. Akademia tradycyjnej medycyny chińskiej została otwarta w „Wielkim Kamieniu" [Źródło internetowe]. – 2025. – URL: https://vdobrushe.by/akademija- tradicionnoj - kitaj skoj-medicinv-otkrvlas-v-velikom-kamne/
44. Nowy najemca „Wielkiego Kamienia" stworzy wielofunkcyjny kompleks logistyczny [Źródło internetowe]. - 2025. - URL: https://belta.by/special/economics/view/novyj-rezident-velikogo-kamnja-sozdast-mnogofunktsionalnvj-kompleks-v-oblasti-lo gistiki-742935-2025/
45. Nowy rezydent „Wielkiego Kamienia" będzie wdrażał innowacyjne rozwiązania w dziedzinie transportu [Źródło internetowe]. - 2025. - URL: https://belta.by/economics/view/novyj-rezident-velikogo-kamnja-budet-vnedrjat-innovatsionnye-reshenija-dlja-transporta-749611-2025/
46. W „Wielkim Kamieniu" zarejestrowano nowego rezydenta [Źródło internetowe]. – 2025. – URL: https://belta.by/economics/view/v-velikom-kamne- zaregistrirovan-novyj-rezident-751305-2025/
47. Nowi rezydenci „Wielkiego Kamienia" uruchomią produkcję części samochodowych i złączy lotniczych [Źródło internetowe]. - 2025. - URL: https://belta.by/economics/view/novye-rezidenty-velikogo-kamnja-sozdadut-proizvodstva-avtozapchastej-i-aviatsionnyh-razjemov-751796-2025/
48. W „Wielkim Kamieniu" zarejestrowano dwóch nowych rezydentów [Źródło internetowe]. - 2025. - URL: https://belta.by/economics/view/v-velikom- kamne-zaregistrirovany-dva-novyh-rezidenta-752737-2025/
49. Trzech nowych rezydentów z kapitałem chińskim zarejestrowano w „Wielkim Kamnie" [Źródło zasób]. – 2025. - URL: https://belta.by/economics/view/tri-novyh-rezidenta-s-kitajskim-kapitalom-zaregistrirovany-v-velikom-kamne-754994-2025/
50. Nowy rezydent „Wielkiego Kamienia" realizuje projekt z dziedziny budowy maszyn [Źródło źródło]. - 2025. - URL: https://belta.by/economics/view/novyj-rezident-velikogo-kamnja-realizuet-proekt-v-oblasti-mashinostroenij a-756054-2025/
51. Nowy rezydent „Wielkiego Kamienia" będzie produkował innowacyjne opakowania ekologiczne dla przemysłu spożywczego [Źródło elektroniczne]. - 2026. - URL: https://belta.by/special/economics/view/novyj-rezident-velikogo-kamnja-budet-proizvodit-innovitsonnuju-ekoupakovku-dlja-pischeproma-762016-2026/
52. Nowy rezydent „Wielkiego Kamienia" będzie produkował podzespoły dla przemysłu maszynowego [Źródło elektroniczne źródło]. - 2026. - URL: https://belta.by/economics/view/novyj-rezident-velikogo-kamnja-budet-vypuskat-komplektujuschie-dlja-mashinostroenija-763191-2026/
53. „Wielki Kamień" planuje przyciągnąć około stu nowych rezydentów do 2030 roku [Źródło źródło]. - 2026. - URL: https://belta.by/economics/view/velikij-kamen-planiruet-privlech-okolo-sta-novyh-rezidentov-do-2030-goda-763650-2026/

FOR AUTHOR USE ONLY

54. Nowy impuls i aktywna cyfryzacja. Snopkow o zadaniach nowego szefa administracji „Wielkiego Kamienia" [Źródło elektroniczne]. - 2026. - URL: https://belta.by/economics/view/novyj-impuls-i-aktivnaja-tsifrovizatsija- snopkov-o-zadachah-novogo-rukovoditelja-administratsii-763633-2026/
55. Rezydent „Wielkiego Kamienia" uzyskał pierwszy na Białorusi certyfikat FDA na wyroby medyczne i rozpoczął dostawy do Stanów Zjednoczonych [Źródło internetowe]. - 2026. - URL: https://belta.by/economics/view/rezident-velikogo-kamnja-poluchil- pervyj-v-belarusi-sertifikat-fda-na-medizdelija-i-pristupil-k-764099-2026/
56. Nie tylko słowa, ale czyny. W gazecie „Wielki Kamień" opowiedziano o obłożeniu terminalu kolejowego [Źródło internetowe]. - 2026. - URL: https://belta.by/economics/view/ne-na-slovah-a-na-dele-o-zagruzke-zheleznodorozhnogo-terminala-rasskazali-v-velikom-kamne-763680-2026/
57. W „Wielkim Kamieniu" trwa budowa terminalu kontenerowego i infrastruktury inżynieryjnej [Źródło internetowe]. - 2025. - URL: https://belta.by/economics/view/v-velikom-kamne-vedetsja-stroitelstvo- kontejnernogo-terminala-i-inzhenernoj-infrastrukturv-739388-2025/
58. Szybka kolej połączy Mińsk z lotniskiem i parkiem przemysłowym „Wielki Kamień" [Źródło internetowe]. – 2025. – URL: https://belta.by/economics/view/skorostnaja-zheleznaja-doroga-svjazhet-minsk-s-aeroportom-i-industrialnym-parkom-velikij-kamen-741303-2025/
59. O praktycznej realizacji wszechstronnego i kompleksowego partnerstwa strategicznego Republiki Białorusi z Chińską Republiką Ludową [Źródło elektroniczne źródło]. - 2026. - URL: https://president. gov.by/fp/v1/029/document-thumb 74029 original/74029.1778660269.6678b3bd63.pdf
60. Białoruś i Chiny aktywnie przechodzą od punktowych wymian kulturalnych do pracy systemowej – Snopkow [Zasób elektroniczny]. - 2026. - URL: https://belta.by/politics/view/belarus-i-kitaj-aktivno-perehodjat-ot-tochechnyh-kulturnyh-obmenov-k-sistemnoj-rabote-snopkov-789133-2026/
61. Karaev: forum białorusko-chińskie stanie się ważnym krokiem na drodze do pogłębienia partnerstwa [Źródło internetowe]. - 2026. - URL: https://belta.by/economics/view/karaev-belorussko-kitajskij-forum-stanet-vazhnym-shagom-na-puti-uglublenija-partnerstva-781607-2026/
62. Między obwodem grodzieńskim a prowincją Gansu obowiązuje ponad dziesięć dokumentów dotyczących współpracy [Źródło elektroniczne]. - 2026. - URL: https://belta.by/economics/view/bolee-desjatka-dokumentov-o-współpracy-między-obwodem-grodnieńskim-a-prowincja-gansu- 789053-2026/
63. Podczas pierwszego Białorusko-chińskiego forum regionów obwód grodzieński podpisał 20 dokumentów dotyczących współpracy [Źródło internetowe]. - 2026. - URL: https://belta.by/economics/view/na-pervom-belorussko-kitajskom- forume-regionov-grodnenskaja-oblast-podpisala-20-dokumentov-o-789211-2026/

FOR STUDENTS USE ONLY

64. Grodno i Lanzhou zawarły umowę o partnerstwie [Źródło elektroniczne]. - 2026. - URL: https://belta.by/regions/view/grodno-i- lanchzhou-zakljuchili-soglashenie-o-pobratimskih-svjazjah-789025-2026/
65. Grodno i chińskie Suining zawarły umowę o partnerstwie [Źródło internetowe]. - 2026. - URL: https://belta.by/regions/view/grodno- i-kitajskij-sujnin-zakljuchili-soglashenie-o-pobratimskih-svjazjah-789114-2026/
66. Uniwersytet w Grudzie uzgodnił rozpoczęcie wspólnych projektów z placówkami edukacyjnymi prowincji Gansu [Źródło elektroniczne]. - 2026. - URL: https://belta.by/society/view/grgu-dogovorilsja-o-starte-sovmestnyh-proektov-s-uchrezhdenij-ami-obrazovanij-a-provintsii-gansu-789217-2026/
67. Nowi mieszkańcy, biotechnologie i materiały medyczne. Projekt „Wielki Kamień" z powodzeniem zaprezentowano na forum regionów w Gansu [Źródło elektroniczne]. - 2026. - URL: https://belta.by/economics/view/novye-rezidenty-biotehnologii-i-medmaterialy-velikij-kamen-uspeshno-prezentovan-na-forume-regionov-v-789275-2026/
68. Współpraca międzyregionalna, kooperacja i kultura. Mikołaj Snopkow na forum w Gansu o priorytetach partnerstwa z ChRL [Źródło elektroniczne]. - 2026. - URL: https://pda.government.by/news/mezhregionalnye-svyazi-kooperaciya- i-kultura-nikolay-snopkov-na-forume-v-gansu-o-prioritetakh
69. Drozdowa, N. Obwód witebski i chińska prowincja Heilongjiang podpisały plan wymiany i współpracy na lata 2025–2027 / N. Drozdowa // [Zasób elektroniczny zasób]. - 2025. - URL: https://www.vitbichi.by/news/obshchestvo/vitebskaya oblast i chińska prowincja Ya Khevluntszyan podpisały plan wymiany i współpracy w zakresie /
70. Zakończyła się wizyta robocza delegacji z obwodu witebskiego, na czele z wiceprzewodniczącą obwodowego komitetu wykonawczego Anżeliką Nikitiną, w Chinach [Źródło elektroniczne źródło]. - 2026. - URL: https://vitebsk-region.gov.by/news/novosti/zavershilsya-rabochiy-vizit-delegatsii-vitebskogo-regiona-vo-glave-s-zamestitelem-predsedatelya-obli/
71. Handel, nauka. Obwód witebski podpisał dokumenty o współpracy z Chinami [Zasób elektroniczny]. - 2026. - URL: https://www.belarus.by/ru/government/events/torgovlja-nauka-vitebskaja-oblast-podpisala-dokumenty-o-sotrudnichestve-s-kitaem i 176828.html
72. Koczetow, S. Obwód witebski i chińska prowincja Guizhou są gotowe do rozwoju turystyki kulturowej oraz zacieśniania współpracy handlowo-gospodarczej współpracę / S. Kočetow // [Zasób elektroniczny]. – 2025. – URL: https://www.vitbichi.by/news/obshchestvo/vitebshchina i kitayskaya provintsiya guychzhou gotovy razvivat kulturnyy turizm i narashchivat torg/
73. Pushnyakova, A. Uprawa lnu, obróbka drewna. W jakich gałęziach przemysłu obwód witebski zacieśni współpracę z Chinami / A. Pushnyakova // [Zasób elektroniczny]. - 2025. - URL: https://belta.by/regions/view/proizvodstvo- lna-

EGZEMPLARZ ARCHIWALNY

derevoobrabotka-v-kakih-otrasljah-vitebskaja-oblast-usilit-sotrudnichestvo-s- kitaem-718113-2025/
74. Puszniakowa, A. „Będą uprawiać pomidory, ogórki i truskawki". Inwestor z ChRL zbuduje kompleks szklarniowy w rejonie orszańskim / A. Puszniakowa // [Zasób elektroniczny źródło]. - 2026. - URL: https://belta.by/society/view/budut-vyraschivat-pomidory-ogurtsy-klubniku-investor-iz-knr-postroit-teplichnyj-kompleks-v-orshanskom-770761-2026/
75. Aniskowicz, E. Delegacja z chińskiej prowincji Shandong odwiedza Witebsk. Jakie tematy znajdują się w programie wizyty? / E. Aniskowicz // [Zasób elektroniczny]. - 2026. - URL: https://belta.by/politics/view/delegatsija-iz- kitajskoj-provintsii-shandun-poseschaet-vitebsk-kakie-temy-v-povestke-vizita- 780420-2026/
76. Puszniakowa, A. Centrum meblarskie, edukacja. W jakich obszarach będą współpracować obwód witebski i chińska prowincja Jiangxi / A. Puszniakowa // [Źródło elektroniczne]. - 2025. - URL: https://belta.by/regions/view/mebelnyj- hab-obrazovanie-v-chem-budut-sotrudnichat-vitebskaja-oblast-i-kitajskaja- provintsija-tsziansi-745859-2025/
77. Handel, medycyna, turystyka. Obwód brzeski i prowincja Liaoning będą rozwijać stosunki partnerskie [Źródło internetowe]. - 2025. - URL: https://belta.by/regions/view/torgovlja-meditsina-turizm-brestskaja-oblast-i-provintsija-ljaonin-budut-prodvigat-pobratimskie-svjazi-709155-2025/
78. Roczny obrót towarowy na giełdzie między Chinami a obwodem brzeskim wzrósł ponad trzykrotnie [Źródło internetowe]. - 2025. - URL: https://belta.by/economics/view/birzhevoj-tovarooborot-mezhdu-kitaem-i-brestskoj-oblastju-u-za-god-vyros-bolee-chem-vtroe-752985-2025/
79. Rozwój stosunków partnerskich, wspólne projekty. Co prowincja Anhui oferuje obwodowi brzeskiemu [Źródło elektroniczne]. – 2025. - URL: https://belta.by/regions/view/rasshirenie-pobratimskih-svjazej-wspólne-projekty-co-oferuje-provincja-Anhui-obwodowi-brzeskiemu-731526- 2025/
80. Obwód brzeski i prowincja Anhui opracują plan współpracy do 2030 roku [Źródło internetowe]. - 2025. - URL: https://belta.by/regions/view/brestskaja-oblast-i-provintsija-anhoj-razrabotajut- dorozhnuju-kartu-sotrudnichestva-po-2030-god-731511 -2025/
81. Pierwszą partię lekkich samochodów ciężarowych w zakładach „Brestmash" planuje się wyprodukować w 2026 roku [Źródło internetowe]. - 2025. - URL: https://belta.by/economics/view/pervuju-partiju-malotonnazhnyh-gruzovikov-na-brestmashe-planirujut-vypustit-v-2026-godu-753456-2025/
82. W obwodzie brzeskim może zostać uruchomiona produkcja urządzeń dźwigowo-transportowych we współpracy z firmą z ChRL [Źródło internetowe]. - 2025. - URL: https://belta.by/economics/view/v-brestskoj-oblasti-s-kompaniej-iz-knr-mogut-naladit-vypusk-podjemno-transportnogo-oborudovanija-753365-2025/
83. Podgorny, O. Bezpośrednie połączenie lotnicze, supercieplarnie i nowe zakłady: region brzeski buduje mosty z Chinami / O. Podgorny // [Zasób elektroniczny]. - 2025.

FOR USE IN LIBRARY ONLY

- URL: https://bvn.by/2025/12/12/prjamoj-rejs-superteplicy-i-novye-zavody-brestchina-stroit-mosty- s-kitaem/
84. Gospodarka, medycyna, turystyka. Obwód brzeski i prowincja Liaoning dążą do zacieśnienia współpracy [Źródło elektroniczne]. - 2024. - URL: https://belta.by/regions/view/ekonomika-meditsina-turizm-brestskaja-oblast-i-provintsija-ljaonin-natselenv-ukrepljat-sotrudnichestvo-638402-2024/
85. Brześć i chiński Dalian podpisały umowę o przyjaźni i współpracy [Źródło elektroniczne źródło]. - 2024. - URL: https://belta.by/regions/view/brest-i-kitajskij-daljan-podpisali-soglashenie-o-druzhbe-i-sotrudnichestve-638390-2024/
86. Przedsiębiorstwa z obwodu brzeskiego podpisały porozumienia o współpracy z korporacjami z prowincji Liaoning [Źródło elektroniczne]. - 2025. - URL: https://belta.by/regions/view/predprijatija-brestskoj-oblasti-podpisali- memorandumy-o-sotrudnichestve-s-korporatsijami-provintsii-709408-2025/
87. Obwód brzeski i prowincja Liaoning będą współpracować w dziedzinie farmakologii, przemysłu i uprawy roślin [Źródło internetowe]. - 2025. - URL: https://belta.by/regions/view/brestskaja-oblast-i-provintsija-ljaonin- budut-rabotat-v-farmakologii-promyshlennosti-i-rastenievodstve-710318-2025/
88. Obwód brzeski dostrzega duże perspektywy we współpracy z chińskim Dalianem w dziedzinie przemysłu [Źródło elektroniczne]. - 2025. - URL: https://belta.by/regions/view/brestskaja-oblast-vidit-bolshie-perspektivy-v-sotrudnichestve-s-kitajskim-daljanem-v-promyshlennosti-709689-2025/
89. Miasta Baranowicze i Pinsk mogą zyskać miasta partnerskie w chińskiej prowincji Liaoning [Źródło źródło]. - 2025. - URL: https://belta.by/regions/view/u-baranovichej-i-pinska-mogut-pojavitsja-pobratimy-v-kitajskoj-provintsii-ljaonin-710326-2025/
90. Dlaczego firma Midea przeniosła montaż lodówek z Rosji na Białoruś [Źródło elektroniczne]. - 2025. - URL: https://ibmedia.by/news/pochemu-midea- perenesla-sborku-holodilnikov-iz-rossii-v-belarus/
91. Rezydent specjalnej strefy ekonomicznej „Brest" z kapitałem chińskim uruchomił produkcję sprzętu chłodniczego w Baranowicach [Źródło internetowe]. – 2025. – URL: https://primepress.by/news/kompanii/rezident sez brest s kitayskim kapitalom zap ustil proizvodstvo kholodilnogo oborudovaniya v baranovi-52526/
92. Labierko, J. W Baranowiczach otwarto fabrykę lodówek, utworzoną wspólnie z chińską firmą Midea / J. Labierko // [Źródło elektroniczne]. - 2025. - URL: https://officelife.media/news/62977-v-nbsp-baranovichakh-otkryli-sovmestnyy-s-nbsp-kitayskoy-midea-zavod-kholodilnikov/
93. Inwestycje, tworzenie spółek joint venture. Przedsiębiorcy z chińskiej prowincji Henan są zainteresowani współpracą z obwodem brzeskim [Źródło elektroniczne]. - 2025. - URL: https://belta.by/economics/view/investitsii-sozdanie-sp-biznesu-kitajskoj- provintsii-henan-interesno-sotrudnichestvo-s-brestskoj-732111-2025/

94. Przedsiębiorstwa z obwodu brzeskiego podpisały umowy o wartości 7 mln dolarów z chińskimi partnerami [Źródło internetowe]. - 2025. - URL: https://belta.by/regions/view/predprij atij a-brestskoj -oblasti-podpisali-kontrakty-na-7- mln-s-kitajskimi-partnerami-752825-2025/
95. Obwodowy Komitet Wykonawczy w Brześciu wraz z partnerami z ChRL realizuje projekt inwestycyjny dotyczący budowy kompleksów szklarniowych [Źródło internetowe]. - 2025. - URL: https://belta.by/regions/view/brestskij-oblispolkom-s-partnerami-iz-knr-realizuet- investproekt-po-stroitelstvu-teplichnyh-kompleksov-752843-2025/

FOR AUTHOR USE ONLY

FOR AUTHOR USE ONLY

FOR AUTHOR USE ONLY

FOR AUTHOR USE ONLY

Buy your books fast and straightforward online - at one of world's fastest growing online book stores! Environmentally sound due to Print-on-Demand technologies.

Buy your books online at
www.morebooks.shop

Kaufen Sie Ihre Bücher schnell und unkompliziert online – auf einer der am schnellsten wachsenden Buchhandelsplattformen weltweit! Dank Print-On-Demand umwelt- und ressourcenschonend produzi ert.

Bücher schneller online kaufen
www.morebooks.shop

info@omniscriptum.com
www.omniscriptum.com

OMNIScriptum

FOR AUTHOR USE ONLY